

PLANESESQUE

(SÚŤAŽNOSTI POHLÁZNAMENÍ ZVIERATNÍKA A PLANÉT)

MILÍ ČÍTATELIA ŽIVOTA!

Máte jedinú a neopakovateľnú príležitosť, a aj to iba preto, že ste si predplatili Život, aby ste sa dozvedeli čo vo Vašom prostredí je pre Vás priaznivé a čoho sa musíte vystríhať. Vlastníme a dosťali sme len s mimoriadnou námahou egyptsko-perško-chaldejský planétoskop, starý skoro ako tento svet! Dozviete sa teda čo je pre Vás priaznivé. Preto musíte sa naučiť čítať svoj planétoskop. Kvôli príkladu berieme na mušku údaje týkajúce sa šéfredaktora nášho časopisu. Narodil sa medzi 21. aprílom a 20. májom (prvý vonkajší okruh — ďalej ideme po kruhoch smerom do vnútora kruhu), v znamení býka, ktorého hieroglyfický znak najdete v treťom okruhu. Používajte ostatne uverejnenú tabuľku. Číslo 4., čiže štvrtý okruh, počítajúc od dátumu narodenia prináša názov zvieratníkového znamenia. Je povahy melancholickej, jeho šťastné roky sú 27 až 28, 31 až 45 (čiže práve teraz). V najlepšom súlade žije s osobami narodenými medzi 24.10. až 22.11., a 23.12 až 20.1. Jeho šťastná farba je tmavozelená, kov — med, šťastný kamien — smaragd, šťastné čísla: 7, 49, 175, 1225 (žiaľ len dve čísla môže škrtnúť v Toto-lotku), šťastný deň streda, kvetina nezabudka. Jeho duchovným ochrancom je Hermes. Prijemná vôňa čerkáč. Jeho planéta je Venuša, ktorej hieroglyf je v poslednom okruhu. A tak teda viete už skoro všetko o šéfredaktorovi Života. Porovnajte s Vašou situáciou, je lepšia?

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Astrológ. mes. naro- denia	Zvieratní- kové zobrazenie	Astrolog. hieroglyf	Názov znamenia zvie- ratníka	Povaha	Šťastné roky	Súlad s osobou narodenou v znamení	Súvzťažné farby	Súvzťažné kovy
10	11	12	13	14	15	16	17	18
Šťastné kamene podľa zvie- ratníka a planét	Šťastné čísla	Šťastné dny	Šťastné kvetiny	Duchovný ochrancá	Prijemná vôňa	Planéta slovne	Planéta hieroglyf	Stred Zeme

ŽIVOT

VOLEBNÝ PROGRAM KSČaS V POLSKU

ZAČALA NOVÁ ETAPA PÔSOBNOSTI KSČaS. KONCI SA ČINNOSŤ TERAJŠÍCH 30 MIESTNÝCH A 3 OBVODNÝCH VÝBOROV. NA SCHÖDZACH MIESTNÝCH SKUPÍN ASI 3000 ČLENOV ZVOLÍ NOVÉ VÝBORY I DELEGÁTOV NA OBVODNÉ SCHÖDZE A 4. CELOŠTÁTNY ZJAZD. HODNOTÍME VÝSLEDKY TERAJŠIEHO OBDOBIA. PREBIEHA ŠIROKÁ DISKUSIA NAD VOLEBNÝM PROGRAMOM. JADROM PROGRAMOVÝCH MYŠLIEK JE: ĎALŠÍ ROZVOJ KULTÚRNEJ PÔSOBNOSTI; UPEVNENIE ORGANIZAČNEJ ČINNOSTI; SPOLOČENSKÁ ANGAŽOVANOSŤ; ŠIROKÁ SPOLUPRÁCA SO VŠETÝMI ZLOŽKAMI FRONTY NÁRODNEJ JEDNOTY; VÝZNAMNA ÚLOHA MIESTNÝCH A OBVODNÝCH VÝBOROV; AKTÍVNA ÚČAST ČLENOV NA PRÁCI SVOJEJ ORGANIZÁCIE.

Volebný program Spoločnosti, z ktorého prinášame obšírne fragmenty vyzdvihuje kladné výsledky dosiahnuté po 3. zjazde KSČaS, analyzuje príčiny nedostatkov a smery ďalšieho rozvoja Spoločnosti. Predzajzdové volebné obdobie vo všetkých miestnych skupinách a obvodných výboroch, ktoré sa začalo pred pár týždňami, bude prebiehať podľa programu do marca roku 1970. Miestne skupiny volia delegátov na obvodné schôdze v počte jeden delegát na 30 členov, na zjazd — jeden delegát na 50 členov. Celostátny 4. zjazd Spoločnosti podľa programu sa má konať v apríli t.r.

Posudzujúci činnosť Spoločnosti v terajšom období po 3. zjazde program vráví: „Z doterajšej činnosti vyvodomé uzávery a vytýčime si pracovný plán na budúce obdobie. V období volebnej kampane preveríme našu kultúrno-osvetovú prácu a to ako naša Spoločnosť realizovala smernice vytýčené stranou a vládou, budeme hodnotiť našu spoluprácu s národnými výbormi, s výbormi Fronty Národnej Jednoty, ako aj s organizáciami pôsobiacimi na našom území. Vysledky kampane vo veľkej miere budú závisieť od angažovanosti našich členov.

Mnohé spoločenské organizácie, najmä národnostné — konštatuje program — môžu rovnať a prehľbovať svoju pôsobnosť iba v socialistickom zriadení. Ich dejiny začínajú pred 25 rokmi vznikom ľudovej vlády.

Poľská združenotá robotnícka strana je vedúcou silou národa, preto je potrebne, aby členovia našej Spoločnosti v nej videli hybnú páku celého spoločenského diania. Ozrejmovanie tejto úlohy PZRS je čestnou úlohou KSČaS.

„Vďaka národnostnej politike Poľskej združenotá robotníckej strany a pomoci ľudovej vlády — konštatuje program — rozvíjame a zveľaďujeme v rámci našej organizácie svoju kultúru, ako aj český a slovenský jazyk. V rámci pôsobnosti Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku môžeme organizovať súbory piesní a tanecov, divadelné kružky, viesť činnosť spojenú s prácou klubovní, udržiavať styky a pravlastou — Československom a rozvíjať aj iné formy kultúrnej činnosti.“

Mimoriadne významný podiel na činnosti našej Spoločnosti majú miestne skupiny. Od práce ich výborov, starostlivosti o rozvoj kultúry a prehľbovanie spoločenskej angažovanosti ľudí závisí činnosť našej organizácie, rast v jej radoch počtu mladých a stále aktívnejšia účasť členov v práciach Spoločnosti i upevňovanie miesta Spoločnosti medzi krajanmi a v prostredí. Zdôrazňujúc tieto úlohy Volebný program konštatuje: „Popri veľkých politicko-spoločenských a kultúrnych úspechoch, sústredení na kultúrnu činnosť najčastejšie sme sa opierali o prácu dobre prosperujúcich miestnych skupín a pritom sme zabúdali na skupiny slabšie po organizačnej stránke, ktoré potrebovali zvláštnu opatu.

Treba zdôrazniť — čítame v programe — že v mnohých prípadoch celá farba práce spočívala na samom predsedovi miestnej skupiny a na niekoľkých aktivistoch. Zistilo sa, že našich radoch je pomerne malý počet mládeže a predovšetkým inteligencie.

V období volebnej kampane mali by sme sa sústrediť na to, aby sme do vedúcich funkcií v našej Spoločnosti zvolili ľudí spoločensky zodpovedných, oddaných veci socializmu a tým aj našej Spoločnosti, ľudí schopných realizovať úlohy, ktoré im uloží zjazd.

Dalej volebný program konkretizuje úlohy organizačnej práce do budúcnosti a to: sústrediť sa na upevňovanie miestnych skupín a obvodných výborov; roku 1970 vymeniť členské legitimácie; nábor nových členov i spomoci mládeže a inteligencie; upevniť spoluprácu s politickými, spoločenskými a mládežníckymi organizáciami, aj s orgánmi štátnej moci; usilovať o priblíženie členom KSČaS ideálov Poľskej združenotá robotníckej strany, ich plne zapojenie do reálizácie smerníc strany, spoločensko-hospodárska angažovanosť a plnú účasť na svojpomocných pracach v prospech územia, na ktorom žijú, pracujú a podielajú sa na jeho rozvoji.

V základných otázkach činnosti Spoločnosti, rozvoja českej a slovenskej kultúry, program o.i. nastoluje: zosilňovať existujúce divadelné súbory, rozvíjať ich činnosť, napĺňať ich prácu socialistickým obsahom, a tam, kde je to možné organizovať nové súbory, k tomuto by sa mala pričíniť užšia spolupráca medzi Spoločnosťou a oblastnými kultúrnymi inštitúciami; podporovať a rozvíjať ľudovú tvorbu v strediskách pôsobnosti našej organizácie; snažiť sa organizovať reprezentačný súbor piesní a tanecov; organizovať vystúpenia súborov na vlastnom území, ako aj mimo neho; organizovať jazykové kurzy, recitátorské a čítateľské súťaže v češtine a slovenčine a rozširovať spoluprácu so školskou mládežou; popularizovať pokrovkové tradície národooslobodzovacieho boja, poľského, českého a slovenského národa, prispievať k upevneniu vzťahov medzi bratskými národmi Poľska a Československa.

V závere programe čítame: „Keď analyzujeme a preverujeme úlohy, ktoré stojia pred nami v novom pracovnom období musíme si položiť otázku, či naša organizácia je schopná tieto úlohy splniť. Odpoveď je jediná a jednoduchá, áno, ale len v podmienkach plnej angažovanosti všetkých našich aktivistov a za úzkej spolupráce so straničkami a spoločenskými organizáciami i orgánmi ľudovej vlády.“

Z NOWOROCZNEGO
TOASTU
WŁ. GOMUŁKI
I SEKRETARZA
KC PZPR

Z PRZEMÓWIENIA
NOWOROCZNEGO
M. SPYCHALSKIEGO
PRZEWODNICZĄCEGO
RADY PAŃSTWA

Z UFNOŚCIĄ WITAMY NOWY ROK — 1970

„Rok 1970 otwiera nową dekadę naszego stulecia. Wszystko wskazuje na to, że dekada ta będzie decydująca dla rozstrzygnięcia najważniejszego problemu współczesności, jakim ciągle pozostaje problem pokoju, lub wojny.

Toteż wśród życzeń noworocznych, które dziś wzajemnie sobie składamy, pierwsze miejsce zajmuje nasze gorące życzenie, aby rozpoczęty się rok 1970 przyniósł nam i całej ludzkości utrwalenie pokoju, aby stał się rokiem zakończenia agresji amerykańskiej w Wietnamie i wygaszenia niebezpiecznego ogniska wojny na Bliskim Wschodzie, aby torowała sobie zwycięsko drogę nasza socjalistyczna idea pokojowego współistnienia wszystkich państw i pokojowego współżycia narodów. Niechaj ten nowy rok będzie pomyślny dla naszych sojuszników i przyjaciół, dla całej wspólnoty socjalistycznej dla narodów walczących z imperializmem o swoją wolność i niezależność.

Tym celom służyć będzie nadal polityka naszej partii i rządu.“

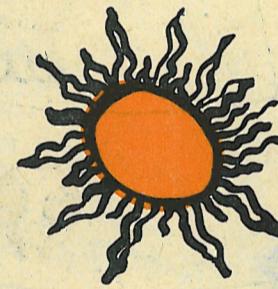
„W poczuciu patriotycznej odpowiedzialności za sprawy kraju wchodzimy w rok nowy. W miarę jak socjalistyczny rozwój Polski przysparza nam dóbr materialnych i duchowych potwierdza się ponad wszelką wątpliwość historyczna doniosłość dziejowego zwrotu dokonanego przed 25 laty w naszej ojczyźnie, naszego powrotu nad Odrę i Nysę Łużycką przystąpienia do budowy nowego życia narodu.

Z rok na rok uwypukla się zarazem najważniejsza zdobycz nowej epoki naszych dziejów — konsolidacja narodu, wszystkich obywateli partyjnych i bezpartyjnych, wierzących i niewierzących — na gruncie zasad ideowych i ustrojowych Polski Ludowej“.

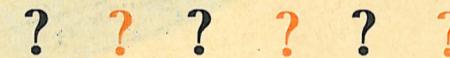
PODAKOVANIE

Všetkym inštitúciám, organizáciám, a čitateľom z Poľska a Československa, ktorí nám zaslali želania pri príležitosti Vianoc a Nového roku touto cestou srdečne ďakujeme.

Redakcia

JAKA BĘDZIE POGODA

Jak dotąd nie ma jeszcze naukowej metody na opracowanie prognozy pogody na rok naprzód. Przerasta to możliwość Instytutu Meteorologicznych wyposażonych w maszyny matematyczne i dwustuletnie archiwum. Dopiero umieszczenie na orbitach przebiegających nad biegum całego systemu specjalnych satelitów meteorologicznych, ma pomóc i umożliwić opracowanie bezbłędnych prognoz całorocznych. Siegnijmy zatem do prognozy podanej na ten rok, przez popularnego Wicherka telewizyjnego, który rozwiązuje ją w oparciu o stare kropiki, kalendarz i przystosowania ludowe — i oto prognoza:

ZIMA: przeciagnie się w tym roku do końca marca lub nawet do kwietnia. Długie będą okresy śnieżne, krótkie mroźne. W styczniu mrozy od końca I dekady. Spadki temperatury w nocy do minus 20-25 st., w dzień do minus 10 st. (słoneczne). Odwilż w końcowych dniach lutego. Większość dni pochmurnych, kilka dni z mgłą. Wiatry zmienne, chwilami silne i powiewiste.

W lutym wiele opadów śnieżnych, kilka dni z mgłą. Wiatry w I i w końcu II oraz na początku III dekady. Spadki temperatury w nocy do minus 20-25 st., w dzień do minus 10 st. (słoneczne). Odwilż w końcowych dniach lutego. Większość dni pochmurnych, kilka dni z mgłą. Wiatry zmienne, chwilami silne i powiewiste.

W marcu „jak w garnku“ — od zimy do odwilzy, od mrozu do minus 15-18 st. do plus 3-6 st. i od śniegu do deszczu. Szczególnie nasilenie kaprysów w końcu II i na początku III dekady.

WIOSNA: zacznie się później niż zwykle, w drugiej połowie kwietnia i poprzedzona będzie dłuższym okresem chłodów kwietniowych. Sporo opadów deszczu ze śniegiem i mokrego śniegu, silne wiatry, zwłaszcza lipiec w II dekadzie. Potem w III dekadzie ocieplenie i ładna pogoda. Wiatry zaczynają się od południowej, zachodniej i południowej, okresami północne.

Maj suchy i ciepły — temperatura okresami powyżej 20 st. ciepła. Burze zjawią się w III dekadzie i wtedy też mogą być więcej opadów. Przeważnie dni słonecznych i bezdeszczowych, co dla rolnictwa nie jest najlepsze.

Czerwiec bardziej deszczowy niż zwykle. Temperatura w normie lub nieco poniżej — od 13 do 20 st. kilka dni powyżej 25 st. Burze zjawią się w I i III dekadzie.

LATO: upalne i raczej z burzami i opadami rzadziej występującymi, ale za to bardziej obfitymi. Upalny będzie zwłaszcza lipiec, od 5 — 7 do 17 lipca. Liczę wtedy na wyż kontynentalny ze wschodu, który przynosi nam zwykłe ładną pogodę. W sierpniu już nieco więcej opadów i kilka dni słonecznych tzw. trzydniówka, ale w sumie nie żagorzaj, sporo słońca i ciepła, jednak mniej niż w lipcu. I wrzesień jak zwykle ładny do 16-17, a potem zachmurzenie większe i opady.

JESIEN: normalna i raczej ciepła, z upalnymi dniami we wrześniu i w początkach października. Więcej deszczów po 15 października i niższa temperatura. Listopad w normie a początek zimy ma być równie wcześnie jak w 1969 roku — czyli w końcu listopada pierwsze śniegi i lekkie mrozy. Rady urlopowe: najlepiej wybrać maj, lipiec i wrzesień.

MILÍ ČITATELIA...

Je už tradíciou nášho časopisu, že koncom roka spoločne s členmi redakčnej rady a našimi dopisovateľmi všade kde pôsobí KSČaS a hlavne kde je Život čítaný, rozprávame o našich plánoch na budúci rok. To všetko čo redakcia pripravuje konfrontujeme s názormi čitateľov, našich dopisovateľov a čitateľov Spoločnosti. Tak sa stalo aj 29. a 30. novembra m.r. na poradach, ktoré sa konali v Novej Belej a v Jablonke za účasti mnohých dopisovateľov z rôznych dediniek Spiša a Oravy.

Stretnutia boli živé, zaujímavé a hodnotné, diskusia na vysokej úrovni a pre nás, čo na tomto mieste chceme zdôrazniť, veľmi milá. Spomenieme iba, že ak nepočítame písomné diskusné príspevky, o Živote vrávilo až dvadsať dopisovateľov zo Spiša a devätnásť z Oravy. Pripomeňme tiež istú novinku, ktorá predchádzala tieto naše tradične rozhovory s dopisovateľmi. Touto novinkou boli schôdze miestnych skupín KSČaS zvolané z iniciatívy redakcie a vďaka čitateľom Obvodných výborov Spoločnosti z Oravy a Spiša.

Na týchto schôdzeichačach naši poprední aktivisti spolu s mnohými členmi miestnych skupín diskutovali o otázkach ďalšej popularizácie Života a o ďalšom obohacovaní jeho obsahu. Domnievame sa, že také schôdze predchadzajúce porady dopisovateľov, ktoré sa pricinujú k rozšíreniu okruhu prihlásovaných názorov, by sa mali konať aj v budúcnosti, vojsť na stále do našich tradícii. Veď popri vašich listoch, ktoré dostávame do redakcie, popri našich priamych stretnutiach a rozhovoroch s dopisovateľmi, tieto schôdze sú ešte jedným živým pojtkom s vami, milí čitateľia. Bez takýchto stálych kontaktov, bez vašich stálych a veľmi cenných rád, návrhov a pripomienok trebars a kritických, Život by nemohol byť taký, aký je. Sme hrdí na túto spoluprácu a vždy s ňou počtame. Práve preto sme radi, že ste predložili návrh, aby sa redakcia častejšie stretávala s aktivistami KSČaS a s čitateľmi.

Hoci bez podrobnosti, lebo máme obmedzené možstvo miesta, predsa chceme napísat niečo o hlavných smeroch spomínaných názorov na poradách s dopisovateľmi a o tých návrhoch, ktoré sa týkajú širokého okruhu čitateľov a nás v redakcii.

Boli sme radi, keď sme počuli, ako nás chválite a na príkladoch vrávite veľa dobrého o našom spoločnom časopise, že ho mate radi a každý mesiac netrpezivo čakáte na neho; že mnohé články sú také, aké v iných časopisoch nestretávate; a najmä, že Život je spoločensky angažovaný, úzko spojený so socialistickým zriadením našej krajiny; že plní dôležitú organizačnú úlohu aj v našom krajskom hnutí, v rozvoji slovenskej a českej národnej kultúry v Poľsku a že ako tlačový orgán našej krajskej organizácie KSČaS Život je zko spojený so Spoločnosťou a Spoločnosťou Životom. Je to pre nás o to ďalej, že hoci volebný program KSČaS (čítaj na str. č. 2) neformuluje na našu adresu žiadné úlohy, predsa mienka čitateľov a uzávery porád vytyčuje pre nás časopis hlavné smery publicistickej činnosti. Vrávilo sa aj o pomoci určitých článkov Života vo výučbe slovenčiny na školách, o nutnosti ďalšieho popularizovania literatúry a poézie, ako aj o tom, že v našom časopise sa nachádzajú články o vás a články ktoré čitateľov mimoriadne zaujímajú, reportáže, poviedky, rady a iné. Slovom konštatovalo sa a zdôraznilo, že doterajšia tematika Života najlepšie zodpovedá našim čitateľom, je politický angažovaná a plní spoločenský užitočný úlohu. Táto tématika — vrávilo sa — mala by byť zachovaná, nemala by byť zmenšená, treba sa však usilovať o jej stále obohacovanie.

Tak isto pozorne sme vypočuli kritické poznamky a rôzne návrhy vyjadrované s veľkou

žičlivosťou a smerujúce k rozšíreniu obsahu celého časopisu, ako aj zlepšeniu grafickej úpravy. Tak teda poukazovalo sa na nutnosť rozšírenia správ z oblasti organizačnej a kultúrnej práce všetkých zložiek Spoločnosti, čo by sa malo podstatne odzrkadliť najmä v roku, v ktorom sa bude konať zjazd KS aS, poukazovalo sa na požiadavky popularizovania čitateľov zaslúžilých pre naše krajské hnutie; nastoľovalo sa požiadavku rozšírenia informácií, článkov a reportáž zo života a práce ľudí, ich prispievania k rozvoju svojho územia, písania o ekonomickej-spoločenských zmenach na tomto území, navrhovalo sa tiež publikovanie kronik historie dedinek Spiša a Oravy. Ďalej sa navrhovalo prehľbenie doterajších informácií a celoštátnej, politickej a spoločenskej publicistiky, zväčšenia okruhu informácií a reportáž z Československa, písanie o jeho dejinach, ako aj o iných krajinách, aby — ako sa vrávilo — Život pre svojich čitateľov nadále plnil úlohu „obloka do sveta“. Bol tu aj návrh rozšírenia informácií o otázkach školstva a výučby slovenského jazyka, zväčšenia počtu rôznych článkov, poviedok, básni, pesničiek atď., ako aj súťaží pre školskú mládež a vôbec pre mladú generáciu. Rozvinutie pre túto generáciu výchovnej tematiky pripravujúcej na život.

Boli aj iné návrhy, ako: zväčšenie množstva rád, najmä poľnohospodárskych, zachovanie stránky pre ženy, vydávanie kalendára Života na vložke z tvrdého papiera zväčšenie množstva humoru a zábav, popularizovanie spevákov a uverejňovanie starých ľudových piesní.

Ako to obvyklé býva, aj na porade dopisovateľov a na schôdzech miestnych skupín KSČaS venovaných otázkam Života bola prihlásená rada vecí priamo spojených so životom a prácou našich čitateľov. O niektorých píšeme v terénnej informácii alebo poľnohospodárských správach, iné sme odosiali na ÚV KSČaS a patričným inštitúciám, ktoré by sa mali nimi zaoberať a dať nám odpoveď. Spomenieme tu krítické výpovede dopisovateľov, ktorí upozorňovali na slabú reakciu okresných orgánov na materiály týkajúce sa rôznych problémov jednotlivých obcí, dediniek a oblasti.

Dnes ešte nevieme dať odpoveď, ktoré z prihlásených návrhov a v akej miere bude me môcť splniť, veď realizácia všetkých by si vyžadovala mnohonásobné zväčšenie počtu strán našeho časopisu. Zatiaľ nie je nijakým tajomstom, že stránky Života sa nedajú naťať ako guma a zväčšenie ich počtu, alebo zmena na dvojtýždenník — také návrhy tiež padli — nezávisí iba od nás. Tak teda nebudem vám sľubovať, čo všetko redakcia urobí roku 1970. Nemusíme tu však asi zdôrazňovať, že dôvera ktorú nám preukazujete nás mimoriadne zavázuje a hoci naše redakčné možnosti nie sú neobmedzené nikdy nezabúdame, že túto dôveru nemôžeme sklamáť. Sme si vedomí toho, že musíme pracovať stále lepšie pre vaše a naše uspokojenie. Preto obrátime pozornosť najmä na rad najcennejších návrhov a budeme radi, ak sa o tom budete môcť presvedčiť, keď budete čítať Život. Dúfame, že to bude dobrá publicistika a že každý, aj keď nie v každom čísle, nájde to, čo najradšej číta. A ak nebude mať dôvody pre kritiku, aj to bude našou odpovedou.

Toľko o nás. Ale aj my máme pre vás, drahí čitateľia, výzvu účastníkov schôdze miestnych skupín Spoločnosti a dopisovateľov: píšte nám ešte viac o sebe, o svojej práci, o tom ako sa učíte, o starostiah a radosťach, o tom všetkom čím sa zaoberte a čo vás zaujíma a snažte sa o stále propagovanie vášho krajského časopisu. Týmto spôsobom budete priamo prispievať k stálemu rozširovaniu tematiky, jej zdokonaľovaniu a násobeniu, k užším kontaktom so svojím časopisom, a tak teda sa splní to, čo si my, ako redakcia najväčšimi želáme.

Na prahu Nového roku prijmite, milí čitateľia, od kolektívov našej redakcie úprimné želania, aby sa vám splnili všetky vaše plány a túžby.

Adam Chalupec

Z UZNESENÍ PREDSEDNICTVA ÚV KSČaS

VOL'BY

V MIESTNYCH SKUPINÁCH
V ZAČALI PREDJAZDOVÉ
OBDOBIE

Dňa 5. decembra m.r., ako sme už spomnuli v minulom čísle, sa konalo zasadnutie predsedníctva Ústredného výboru Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku. Na tomto zasadnutí predsedníctvo sa zaoberala uzneseniami týkajúcimi sa začiatku volebnych schôdz v miestnych skupinách a obvodných výboroch KSČaS, na ktorých by boli súčasne zvolení delegáti na 4. celoštátny zjazd Spoločnosti. Súčasne predsedníctvo prediskutovalo aktuálne organizačné a finančné záležitosti Spoločnosti. Zasadnutia, ktoré viedol predseda ÚV Ján Molitoris, sa zúčastnili predstaviteľov vojvodských a okresných straníckych a štátnych orgánov.

Základom pre diskusiu bol prejav úradujúceho tajomníka ÚV Augustína Andrašáka, ktorý sa zaoberal doterajšími výsledkami práce Spoločnosti a upozornil na podstatné problémy týkajúce sa začiatku predvolebnej kampane a ďalšieho zlepšovania práce Spoločnosti.

Po kladnom zhodnení kultúrnej činnosti A. Andrašáka kriticky poukazal na doterajšiu organizačnú prácu. Upozornil, že prejavujúce sa organizačné nedostatky majú priamy vplyv na oslabenie úlohy a významu miestnych výborov, čo znamená oslabenie aktivity Spoločnosti.

Tieto nedostatky sa prejavujú predovšetkým v malom počte členských schôdz zvolaných výbormi miestnych skupín a v príliš slabom pôsobení týchto výborov na členov Spoločnosti pri zvyšovaní ich spoločenskej aktivity a angažovanosti v práci miestnych skupín. Nie všetci členovia poznajú stanovy Spoločnosti, jej pracovné plány a priebeh ich realizácie. Príliš veľa členov neplatí členské príspevky, zdôraznil A. Andrašák. Tieto príspevky sú veľmi nízke a celkom iste nemajú vplyv na prácu Spoločnosti, ktorá je dotovaná. Lenže platenie príspevkov vyplýva z príslušnosti k organizácii a súčasne je plnením základnej povinnosti každého člena našej Spoločnosti.

Súčasne A. Andrašák poukázal na okolnosť, že v mnohých miestnych skupinách celú prácu vykonávajú jednotliví osoby, často starší ľudia, ktorí už majú iné spoločenské funkcie a nie sú schopní plniť si povinnosti vyplývajúce zo stanov a programu práce Spoločnosti.

Rozvoj Spoločnosti a jej spoločenská aktivita v radoch menších — pokračoval rečník — závisí od úrovne práce výborov miestnych skupín a obvodných výborov, od toho, či vedia kolektívne pracovať, zoskupovať široký okruh aktivistov, či vedia pôsobiť a pritiaťovať svojich členov.

A. Andrašák k nedostatkom organizačnej práce zaradil aj primárnu aktivitu na úspešné angažovanie mládeže pre prácu v Spoločnosti. Okrem toho upozornil na činnosť revíznych komisií Spoločnosti, ktoré by mali byť aktívnejšie a mali by prejavovať väčšiu pozornosť finančnej činnosti Spoločnosti.

Všetky tieto problémy sú nesmierne dôležité a malo by sa na ne upozorniť v priebehu terajšej volebnej kampane v miestnych skupinách a obvodných výboroch. Vyriešenie týchto problémov by sa malo odzrkadliť v praktickej práci Spoločnosti.

Diskusia na zasadnutí predsedníctva sa koncentrovala hlavne na problematiku spojenú s volbami v miestnych skupinách a na aktuálne úlohy, ktoré z toho vyplývajú.

Ján Kovalík, člen predsedníctva ÚV a predseda Obvodného výboru na Orave sa vo svojom diskusnom príspevku zaobral prácou oravských miestnych skupín a poukázal na nutnosť užšej spolupráce medzi miestnymi národnými výbormi a miestnymi skupinami Spoločnosti. Príkladom takej

(DOKONČENIE NA 10. STR.)

Populárnu filmovú herečku Michèle Merciérovú poznáme zo známeho seriálu „Angelika“. Prednedávnom dokončila pracu na filme „Lady Hamiltonová“ a ihneď prijala úlohu vo filme „Zlatá vdova“. Filmová kritika tvrdí, že populárna Michèle Merciérová po filme „Lady Hamiltonová“ vzrástie ešte väčšou ako po „Angelike“. A taktô obliekol Michèle návrhá Audiard pre film „Zlatá vdova“.

V

Zaveziem až do Popradu. Prečo nosíš mundúr Červenej armády?

— Idem z nemocnice. Moje šaty už neboli súce. Pri zobliekaní ich museli rozstríhať.

Potom sa obaja odmlčali. Štefan Hanus, tak sa volal podporučík, hľadal pred seba a Klen si ho skúmavo prezeral. Chcel si overiť, či ho nesklamal prvý dojem. Zapáčil sa mu a cítil k nemu sympatie. Zdalo sa mu, že je to človek veselý, pohotový a podnikavý.

Z týchto uváh Klena náhle vyrušil škripot brzd. Cestu im zahatali tažké pásové vozidlá, ktoré opravovali vojaci z poľnej dielne. Hanus chvíľu čakal. Potom vysiel z auta a strátil sa medzi lopatiacimi sa vojakmi, aby im pomohol. Keď však zistil, že to potrvá a tu musí hľivieť, začal nadávať.

— Nerob randál, obid' zátarasu, — navrhoval mu Klen.

Hanus privolil. Vytočil volant a zišiel z cesty. V mokrej lúke kolesá viazli a šmykali sa. Auto so hádzalo z boka na bok.

Klen otvoril dvere, aby sa pozrel na kolesá, ako hlboko sa zabárajú do zeme. S hrôzou zbadal, že predné koleso sa obtrel o protitankovú minu tanierovitého tvaru a zvrtlo ju o niekoľko stupnov.

— Stoj hrozivým hlasom zvolal a šliapol na Štefanovu nohu, položenú na pedále brzdy a zablokoval auto.

— Co robiš? — zjajkol Hanus.

Klen prižmuriel oči, držal sa za hlavu a čakal dve tri sekundy, či nenastane výbuch. Ako keby vlastným ušiam neveril. Ruky mu klesli do lona a zhlboka si vydýchol.

— Co ti je?

— Mína je pod autom! — odvetil Klen úsečne a dodal miernejsie: — Sme v zamínovanom poli.

— Ach, ja idiot, že som ta poslúchal.

— Nenadávaj.

— Co teraz, ako vybrdneme z tejto prekliat situácie.

Klen ho počúval len na pol ucha, lebo sám uvažoval, či ísť po pomoc alebo si sami pomôžu. Vystúpil z auta, pozrel na hlboké koľaje. Zem bola príliš nasýtená vodou.

— Nevystupuj, vrátim sa hned, — usmial sa na hundrajúceho Štefana a šiel ako na ihľach, aby nenašťapol na hrbolec alebo spojovací drôt, lebo predpokladal, že môžu tu byť aj pechotné miny.

Narezať na náruč chvoja, naukladal pod kolesá a dal znamenie Hanusovi, aby nahodil spiatom rýchlosť a cíval po tých istých koľajach späť. Sám sa oprel o auto a tlačil ho. Centimeter po centimetre sa auto vzdialovalo od míny, ale kolesá sa zabárali stále hlbšie do zeme, šmykajúc sa točili a frkali blato na Klena. Z brečkovitej pôdy sa z miesta nepohli.

— Podľa volant, idem ja potlačiť, — volal Štefan zmoreného Klena, ale on

nechcel o tom ani počuť, cítil sa vinny, že zišli z cesty.

— Nechaj stroj ochladnúť, — požiadal kamaráta vľudným hlasom. Prehodil na seba zablatený plášť, utrel si mozkou vreckovkou pot okolo hrudla a sadol si na blatník. Mal toho akurát dosť, lútoval, že do tejto káry sadol. Aby zahnal zlosť a upokojil sa vytiahol z vrecka púzdro s cigaretami a zapálil si.

Hanus vidiac, že Klenova iniciatíva ochabla, vyšiel z vozu. Keď uvidel, že auto sa zaborilo po os do blata, nadvihol si palcom brigadírku, poškrial sa po hlave a škrípal zubami:

— Ajajáj, krucinál! Ani všetci svätí nás odiaľto nevytiahnu.

— Vytiahnu, — odvetil podráždené Klen. Nemal rád okolo seba nervozitu.

— Vidiš, to je ono. Na to sme mohli aj skôr prísť, — podvolil sa Štefan. Trochu sa upravil, oškriabal z čísiem blato a siel hľadať pomoc.

Klen osamel. Rýchlo ho premohla únava. Vošiel do auta. Vystrel si boľavú nohu a uvelebil sa na sedadlo, položil hlavu na operadlo a privrel oči, zaspal. V sne ho prenasledoval neznámy čierny muž a chcel ho bodnúť dýkou.

— Nie, — skríkol Klen a urobil obranný pohyb, lebo zacítil čiusi ruku na svojom pleci. Otvoril oči a uvidel pred sebou uškľabenú Hanusovu tvár.

— Co? Nervy, nervičky? — spýtal sa Štefan, ktorý ho dlhšie pozoroval, ako v spánku s niečím zápasí.

— Možno, — odpovedal Klen. Nemal ani najmenšiu chut' puštať sa do rozhovoru. Pretrel si oči.

— Po hradskej pichádzal sedliak, vedúci za kantár belgického štajeráka.

— Opatrne! Chodte len po koľajach, sú tu míny, — upozornil ho Klen.

— Míny? — spýtal sa sedliak ustrášene a začal sa zdráhať.

— Hádam sa nebojite? Vidíte, že aj my tadiaľ chodíme.

— U vás je to iné. Vy ste mladí, slobodní...

— Tak? My už môžeme skapať?

— To nie, som vdovec a mám deti. Kto mi ich zaopatrí, ak ma tu zabije.

Ach, strachopud, dajte toho koňa, — okrikol ho Klen podráždené a vyhupol naň, koň vstrednutý jazyk a necitlivé slabiny nereagovali na jazdcovo pobádanie.

— Podajte mi prút, — zavolał na sedliaka a mocne pritiahol koňovi úzdu a nohami stisol slabiny. Na ceste ho niekoľkokrát otočil a zamieril na lúku. Štormi velikanskymi kopytami viazol v mokrej pôde, pričom dvoma nohami dopadal vedľa koľají.

Klen inštinktívne stiahol nohy pod seba a hľaľ si skrém na koňov široký chráb. Uvedomil si, že štajerák môže stupiť na mínu.

Len čo kôň prešiel asi desať krokov, zarachotil strašný výbuch, ktorý koňa s jazdcom vyhodil do vzduchu ako pierko. Keď dopadli na zem štajerák sa už nezdvihol. Z jeho rozťatého trupu prúdom tiekla krv tým silnejšie, čím viac kopal v posledných krôch.

Klena výbuch odhodil ďaleko od koňa. Ostal ležať, naberal dych, aby sa spamätať.

Hanus k nemu pribehol s úzkostou v očiach. Ošetril mu škrabnutie na ľavej obre.

Nepríjemný chlad mokrej zeme prihnul Klenu vstáť. Otriasený od mohutného výbuchu pozrel na koňa. Vytiahol pištol, natiahol a podal ju Hanusovi: — Tu máš, streľ mu do hlavy, nech sa netrápi. Ja nemôžem, zachrániť mi život.

Dve rany vyšľahli z pištole do čela koňa. Hľava mu klesla, nohy ochabli a dych sa zastavil.

Ladislav Beňo

HUMOR

Osudy emigrantů bývají různé... Každý z nich má své vlastní zavazadlo pestrých zážitků a zkušeností. Často v jejich davu vidíme ty, na něž se štěstí usmálo, kteří zbohatli. Není to však typické, to jenom my chceme vidět pouze šťastné osudy lidí a v nich perspektivu vlastních možností. Avšak to, co je nejtěžší a jako kámen tlačí na duši těm, kteří již dávno opustili rodnou zemi, to je stesk po ní. Krásy domova, které my ani nepozorujeme, v jejich představivosti nabývají pohádkových vlastnosti země zaslíbené. A tuto nostalgiu nepřekoná ani společenská pozice, ani stabilizace.

Myšlenky obsažené v úvodu jsou kvintesencí výpovědi Jaroslava Pacha, s nímž jsem se setkal v Piešťanech. Před čtyřiceti lety jako mladý chlapec, naplněný virou ve vlastní síle,

— Nebylo snad toto rozhodnutí způsobeno myšlenkou o možnosti návratu? — ptám se pana Jaroslava.

— V určitém období — odpovídá — i to odehrálo svou roli, ale postupně se získáváním existenční stabilizace bylo první podmínkou to, abych zůstal Čechem.

Samozřejmě, že o této vnitřní potřebě nemohl Jaroslav Pacha myslit v době, když ještě hlavním dopravním prostředkem v Paříži byly kočáry tažené koňmi. Koně brousili dláždění a stírali podkovy. A právě tyto podkovy jim přibíjel pan Jaroslav Pacha v obrovských množstvích. Večer, když popíjel víno v pařížských hospůdkách, díval se na přejíždějící kočáry se zapráženými koňmi a ve světle plynových lamp myslil o robotě, která se

tvrdosíjně bojovala o chléb. Pouze některým — jak sám říká — se povedlo tak, jak jemu. Ale nezapomeňte napsat — říká mi — že vše dobré, doma nejlépe! Za ten domov bojoval po boku Francouzů s hitlerovským okupantem.

Dnes, když již nemusí pracovat, protože odevzdal restauraci dětem, vrací se domů nejenom myšlenkami. Přijíždí, aby si u džbánu piva povykádal s rodákem v Pastvinách, aby navštívil četnou rodinu, v jejímž mladém pokolení jsou dnes lékaři a inženýři, a konečně aby mohl doufat, že jeho prací zchromlým kostem pomohou léčivé vody Piešťan nebojiných československých lázní. Lázně jsou výborné, ale následky tvrdé školy života jsou bohužel nevyléčitelné. Jaroslav Pacha však zůstal optimistou. Po-

Jaroslav Pacha v období, když si tvrdě vybojovával své postavení v cizině.

opustil s řadou jemu podobných rodinou obec Pastviny, ležící v severních Čechách, těsně u polských hranic. Až do té doby jedinými většími městy, která znal, bylo Kladsko a Zámeck. Mezi těmito městy byly Pastviny a v nich kovárna, v níž okoušel chuť tvrdé práce. Ta tvrdá práce ho doprovázela potom po mnoho let, až konečně se přiřízen na restauraci v Harnes a tak se ve Francii osamostatnil. Tímto způsobem vepravová, knedlík a zeli zdomácněly v domu v Rue du 11 Novembre 1918.

Jaroslav Pacha je jedním z mála emigrantů, jimž se podařilo vydržet i po sezónní poptávce na dělníky z ciziny. Ale je také jedním z velmi mála, kteří do dnešního dne si udrželi své původní občanství. Má československý pas číslo 059277. Uvážme-li, že ponechání si původního občanství v zahraničí nikterak nenapomáhá podnikání a ztěžuje zlepšení pozice v cizím prostředí, klobouk dolů před těmi, kdož se takto rozhodli podle svého nejhluššího vnitřního přesvědčení.

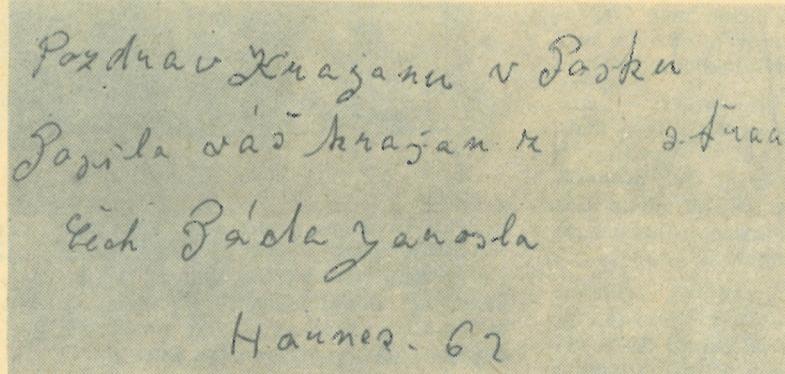
ČLOVĚK S PASEM ČÍSLO

059277

mu zde na pařížském dláždění chystal. Jeho cesta k vlastní restauraci byla vystlána trním. Krize, konkurence, nezaměstnanost ho donutily k chytání nejrůznější práce. Ochutnal práci v dolech, v cirkuse, okopával cukrovku a vykládal v přístavech lodě. Pracoval s krajany, s Poláky, s Italy... Lidé jemu podobní

malu kráčí, opíraje se o hůl vyřezanou z domácího dřeva, a je rád, když se setká s někým, kdo vyslechně jeho životní příběh. Vyslechne a pochopí, že osud emigrantů bývá různý, ale že stesk nelze prodat a vlast nelze koupit.

Marian Kaškiewicz

— Ty jsi hezký přítel. Jsi největší zbabělec jakého znám.

— Proč?

— Co jsi včera udělal, když mě na ulici přepadli chuligáni?

— Rychle jsem odešel.

— No prosím!

— Mýliš se, to nebylo ze zbabělosti. Prostě jsem se nemohl dívat, jak bijí mého nejlepšího přítele.

Na silnici mladá žena zastavuje auto a prosí, aby ji řidič svezl.

— Dobře, ale nejdříve mi ukažte pravou dlaň — říká řidič.

Zena mu podá pravou ruku, řidič bedlivě sleduje čáru života.

— Dobrá, čára života je dlouhá, mohu Vás svést.

Když se auto rozjelo, pasažérka se ptá:

— Proč jste chtěl vidět čáru mého života?

— Protože můj vůz nemá brzdy.

LÉK

— Jak jsi se odnaučil pít?

— Docela jednoduše. Když jsem jednou přišel opilý domů, uviděl jsem celou rodinu dvakrát.

JEDINÁ PŘÍLEŽITOST

Zahraniční kupec má zájem o jednoho koně ze stáda jezdeckých koní, kteří jsou předváděni:

— Osedlejte jej. Chci se na něm projet. Zaměstnanci se snaží založit koni uzdu. Kůň nechce otevřít hubu. Trvá to velmi dlouho. Cizinec je už netrpělivý a ptá se:

— Co se mu stalo?
— Nic, s ním je vždycky taková práce.
— Jak to, vždycky?
— No, musí se počkat, až zívne.

V hotelu se ptá host pokojské:

— Našla jste v mém pokoji 500 zlatých?
— Ano, děkuji Vám.

Paní, která absolvuje řidičský kurs, se ptá známého:

— A jak dlouho se Vaše paní učila řídit auto?
— Příští měsíc to bude deset let, co se učí.

LIDÉ • ROKY

UDÁLOSTI

JANUÁR - LEDEN

- 1.I.1780 — ve Veličnej se narodil slovenský spisovatel Ján Seberini (zem. 10.II.1857).
- 1.I.1919 — Matice slovenská obnovila svou činnost.
- 1.I.1919 — byla utvořena Běloruská sovětská socialistická republika.
- 1.I.1944 — konalo se ve Varšavě konspirační zasedání, na němž byla z podnětu Polské dělnické strany utvořena Zemská národní rada (KRN), jediný vládnoucí a zákonodárný orgán v Polsku.
- 1.I.1945 — byla v SSSR utvořena I. československá letecká divize.
- 2.I.1754 — narodil se Franciszek Zablocki, básník, satirik, autor veseloher, činovník „Kužnice Koliajowské“ (zem. 1821).
- 2.I.1959 — v SSSR byla vystřelená první kosmická raketka, první umělá družice Slunce (Lunik I).
- 3.I.1795 — bylo provedeno III. dělení Polska.
- 3.I.1920 — Rudá armáda osvobodila město Caricin (Stalingrad) od bělogvardějců.
- 3.I.1945 — usnesení Zemské národní rady (KRN) o obnovení a výstavbě hlavního města státu — Varšavy.
- 3.I.1946 — Zemská národní rada (KRN) schválila zákon o znárodnění průmyslu a převzetí státem hlavních odvětví národního hospodářství.
- 4.I.1223 — ve Veličce u Krakova byly odkryty velké pole soli.
- 4.I.1905 — v Ženevě začaly vycházet ilegální bolševické noviny „Vperiod“, které redigoval V. I. Lenin.
- 5.I.1830 — narodil se Ján Caják, slovenský básník (zem. 4.II.1867).
- 5.I.1942 — ve Varšavě, v bytě Juliusze Rydygiera v ul. Krasinského 18 konala se zakladatelská schůze Polské dělnické strany. Byla schálena výzva obsahující programovou náplň strany a byl zvolen prozatímní ustřední výbor v čele s „Marianem“ — Marcellim Nowotkem. K boji s okupantem byla vytvořena Lidová Garda (GL).
- 5.I.1944 — v Jefremově u Orla v SSSR byla utvořena 2. československá výsadková brigáda (okolo 70% mužstva tvořili Slováci).
- 6.I.1850 — narodil se významný český dramatik a dramaturg Ladislav Stroupežnický (zem. 11.VIII. 1892).
- 6.I.1855 — narodila se Elena Maróthy-Soltésová, slovenská realistická spisovatelka, průkopnice slovenského ženského hnutí (zem. 11.II.1939).
- 6.I.1930 — byla založena Vietnamská strana pracujících.
- 8.I.1884 — narodil se Kornel Makuszynski, básník, prozaik, autor populárních povídek pro děti a mládež (zem. 21.VII.1953).
- 8.I.1946 — bylo zahájeno I. zasedání valného shromáždění OSN.
- 9.I.1890 — narodil se Karel Čapek, významný český spisovatel a novinář (zem. 25.XII.1938).
- 10.I.1821 — narodil se slovenský básník Ján Matuška (zem. 11.I.1877).
- 10.II.1957 — V. plénium ZG ZMP, vznik nových organizací ZMS a ZMW.
- 10.IV.1918 — schválení III. všeřuským sjezdem Rad „Deklarace práv pracujícího a vykoristovaného lidu“. Prohlášení Ruska federální republikou.
- 12.I.1945 — počátek velké sovětské ofenzívy na linii Visly, v níž za spoluúčasti Polského vojska a partyzánských oddílů byla osvobozena většina polského území.
- 14.I.1869 — narodil se Stanisław Wyspiański, vynikající básník, dramatik a malíř období „Mladého Polska“ (zem. 29.XI.1907).
- 14.I.1969 — let sovětských kosmických lodí Sojus-4 a Sojus-5.
- 15.I.1945 — útočná akce GL na pojišťovnu ve Varšavě, získáno 500 tisíc zlatých.
- 15.I.1945 — osobození Kielec.
- 17.I.1835 — narodil se Ferdinand Schulz, český básník a literární historik (zem. 16.II.1905).
- 17.I.1943 — oddíly GL provedly odvetný atentát na německé kino „Apollo“ ve Varšavě a na nádražní restauraci ve Varšavě a v Gdaňsku.
- 17.I.1945 — osvobození Varšavy.
- 19.I.1945 — osvobození Krakova a Lodže.
- 19.I.1947 — první všeobecné volby do Sejmu PLR po válce.
- 20.I.1944 — konec blokády Leningradu.
- 20.I.1945 — osobození Olsztyna.
- 21.I.1950 — v Poroníne bylo otevřeno Leninovo muzeum.
- 21.I.1954 — záležárna v Nove Huti byla nazvána „Huta im. Lenina“.
- 22.I.1863 — vypuklo Lednové povstání v části země pod ruskou nadvládou.
- 22.I.1869 — narodil se Jaroslav Vlček, jeden z největších historiků československé literatury (zem. 21.I. 1930).
- 22.I.1905 — krvavá neděle v Petrohradě (Leningrad), počátek první buržoazně-demokratické revoluce v Rusku (podle starého kalendáře 9. ledna).
- 23.I.1793 — II. dělení Polska.
- 23.I.1905 — narodil se Konstanty Ildefons Gałczyński, vynikající polský soudobý básník (zem. 6.XII. 1953).
- 23.I.1945 — osvobození Bydgoszcze.
- 24.I.1945 — osvobození Opole.
- 24.I.1949 — byla založena RVHP.
- 25.I.1688 — narodil se Juro Jánóšik, pověstný slovenský zbojník, mistřík utlačovaného lidu (popraven 18.III.1713).
- 25.I.1913 — narodil se Witold Lutoslawski, jeden z nejlepších polských soudobých hudebních skladatelů.
- 25.I.1945 — byla utvořena v Przemyšlu z třech leteckých jednotek, které byly organizovány v SSSR, 1. československá letecká divize.
- 26.I.1905 — všeobecná stávka v Polském království, počátek revoluce 1905–1907.
- 27.I.1945 — osvobození Katovic, Bytomě a koncentračního tábora Oświęcim-Brzezinka.
- 28.I.1886 — na úbočí varšavské tvrze Cyttadela byl vykonán rozsudek smrti na vůdčích „Proletariátu I“ Stanislavu Kunickém, Piastu Bardovském, Michalu Ossowském a Janu Pietrusińském.
- 28.I.1918 — Rada lidových komisařů vydala dekret o utvoření dělnicko-rolnické Rudé armády.
- 29.I.1860 — narodil se A. Pavlovič Čechov, ruský spisovatel a dramatik, reprezentant kritického realismu (zem. 15.VII.1904).
- 29.I.1918 — Radou lidových komisařů byl schválen dekret o utvoření dělnicko-rolnické Rudé flotily.
- 29.I.1943 — byl založen Związek Walki Młodych, Revoluční organizace polské mládeže, ideově a politicky spojené s PPR.
- 29.I.1945 — počátek bojů I. armády Polského vojska o průlom pomořské barriéry — Wał Pomorski.
- 30.I.1850 — narodil se Aleksander Gierymski, vynikající polský malíř (zem. 3.III.1901).
- 30.I.1943 — z Buzuluku odšel na frontu 1. československý samostatný prapor v SSSR, který se stal jádrem československé armády bojující po boku sovětské armády na východní frontě.
- 31.I.1785 — narodil se Pavol Jozeffy, slovenský národní buditel (zem. 29.III.1848).
- 31.I.1785 — narodila se Magdalena Dobromila Rettigová, česká národní buditelka (zem. 5.VIII.1845).
- 31.I.1945 — sovětská armáda přešla Odru v oblasti Kosztrzyně.
- 31.I.1946 — Maďarsko bylo prohlášeno lidovou republikou.

Na želanie našich čitateľov začíname uverejňovať výňatky z románov od popredných slovenských spisovateľov. Ako prvý si prečitate uryvok z románu Červené víno od Františka Hečko. František Hečko sa narodil 10. júna 1905 v Suchej nad Parounou, umrel 1. marca 1960 v Martine. Zanechal dielo, ktoré patri medzi najlepšie v slovenskej literatúre. Červené víno to je jeho detskstvo a došpevanie. Doporučujeme, aby ste si túto knihu prečítali.

Ach, láska, Bože, láska.

Eudia, ranený veľkou láskou, kráčajú do veľkých životných hrdinstiev. Ale tu a tam keď sa medzi nich votrie čo i len malé podozrenie z nevery, popášu veľa pochabosti. A Lucka Bolebruchová z Jeleních brehov je — pochabá. Hoci sa sto ráz zaprisahala, že svojho milého neopustí v nijakom protivenstve, porušila prisahu hneď, len čo Marek Habdža pri svätom Vendelinovi trochu vďačnejšie pozrel na Aničku Babinskú, a roztrhla ju nadobro, keď pri svätom Urbánovi pre ňu samu mal len zavreté oči. Bola by pre neho spôsobila svojmu otcovi toľko bolesti, že by ju nebol Veľký Silvester odviezol ani na dlhom voze. A, hľa, tento opíči otec — akokoľvek preklina svojho syna vo filiálke pod Baraňou hlavou, ktorý i bez jeho požehnania odviedol si Magdalénku Habdžovú k oltáru a bez jeho dovolenia sa s ňou usadil v budove vinohradníckeho spolku — tento opíči otec sa v dečere nesklamal. V bolestnej zlosti na syna tým viac sa raduje, že môže milovať dečeru. Tým viac a tým prudšie, že od dcérky skôr očakával, že mu spraví to, čo mu urobil syn. Zniesol by jej mesiac z oblohy, keby ho chcela za muža: celá obloha mu patrí, boháčovi, na celú by mladým manželom pomohol vysadiť — vinohrad!

Lucka sprvotí, hneď po dražbe, aj čakala, že Marek — ak Aničku Babinskú nelúbi — pride v niektoré májové nedeleňné popoludnie pod jedenásť alebo jedenadvadsiaty jedlý gaštán, kde mu už ona povie svoje. Ale nielenže neprišiel, ale po celé tri týždne sa správal tak, ako by s Aničkou mal ist na zápis: raz šiel s ňou z kostola zo Zelenej Misy v družnom rozhovore, raz s ňou skladal d'atelín do kôp na Čertovej hube, kde majú neďaleko starostovci roľu, a raz, na svätourbanskú nedelu, dokonca stál vedľa nej, soplandy, keď nový, zelenomorský farár pred kaplnkou sväteho Urbana, ako sa tatenko vyslovili, celkom bezočivo prečítať jej bratovú prvú ohľášku s peknou Magdalénou. Ani vtedy sa celkom nepoddala svojmu otcovi: hľovala sice, že strašne trpi, ale i bratovi dožičila jeho vyvolenú. Počkala ešte do večera, nespúšťajúce oči z chodnikov, vedúcich k jedlým gaštánom, ale keď sa stmilo, zbehla k Nehrešovi a vtišla mu do rúk balíček, previazaný červenou šnúročkou. Len čo to spravila, dnu v srdci pocítila zvláštne uvoľnenie. Take aké pravdepodobne pocíti vnútroplného súdu, keď na ňom pukne obruč. V skutočnosti sa na Luckinom srdci roztrhla červená šnúročka, ktorou bolo zviazané...

Tak! A teraz je Lucka Bolebruchová z Jeleních vrchov voľná. Môže si robiť, čo chce. Najprv si myslí, že dievča dá sa žiť na svete i bez šnúročky, vrezanej do srdca. Nazdáva sa, hlupája, že je dosť tvrdá, aby to dokázala. Lenže na Jeleních brehoch nie je vo zvyku vychodiť na psie tridsiatky. Ani Lucke neprichodí mať — prázdné srdce. Oči sa jej zabilistia a hlava sa vzdorovito vztýčia. Sú aj iné šnúročky, nielen tá — červená: pride inžinier nestarý-nemladý, má vlastné auto a tučný plat prokuristu Slivnických parných mlynov a... belasú šnúročku. Veľký Silvester div že ho vínom nezaleje a Lucku div že na rukách nepokolíše, keď zbadá, ako sa dcérine oči krížia s inžinierovými. Na svojho cudara v stránu pod Baraňou hlavou na chvíľu aj zabudne.

Tak! Luckino srdce je zasa zviazané. Na farbe šnúročky nezáleží. Keď sa vysné dievča nasilu chce vydáť ešte prv, než sa ožení jej neverný milý — šnúročka postačí aj belasá. Srdeu, zdá sa, mohlo by byť jedno, čím je naplnené. Na Jeleních brehoch — po skúse-

— Zbláznela si? Musíš ho privítať. Prišiel s rodinou a priateľmi na troch kočoch. O pol šiestej sobáš... — mäkne a pohladí dcéru po hlave. — A nerob mi hanbu, dcérka moja, vidíš že mi jej narobil dosť ten... cedar cudarský...

— Nie! Tatenko, nie! Pošlite ho prečaj a jeho ľudmi. povedzte, že som chorá, že som zošalela... nie, nechcem ho vidieť... — trhá si partu z hlavy a dupe nohami, zlostná.

— Teda nie? — opýta sa prísne.

— Nie, a nie a nie! Nikdy! A dajte mi pokoj, len vy ste ma za neho nasili! Starému chlapovi, krientežiši, čo ste to so mnou spravili...

— Lucia, — premeria ju Veľký Silvester prísne, — alebo pôjdeš na sobáš, alebo fa tu zastrelím, nech sa už robí, čo chce! — zasipí hlasom, ktorému sa nemožno vzprieť.

Mladucha vytreší na otca oči a vyčíta mu z fialovej tváre, že celkom iste aj splní, čím sa jej pohrozil. Upraví sa pred zrkadlom a ide.

— Idem, — precedí cez zuby zúfalo, — ale radosti zo mňa mať nebudeš! Sto ráz obanujete a tisíc ráz ma prekľajete, — zažalosti.

Ale za dvermi sa už silí do veselosti. So ženichom a jeho družinou zhovára sa prirodzene, ako by boli veci v najlepšom poriadku. No s otcom sa lúči bolestne, ako by sa chystala nie na so-

svadobné výskanie neprestáva, ba je čoraz divšie, čím viacej ľudí sa dívajú na svadobný sprievod z hoštáckych uličných chodníkov a z mesteckých hlinených výpustkov. Svadba je parádna, koče ovenčené a konské hlavy a hrivy temer ani nevidieť zo záplavy stužiek a kvetov.

Nevestin koč zažane rovno pred kostolnými dvermi. Ostatné dobehnuté vo chvíli a svadobnici zliezajú, Luckin braček zoskočí a mieni pomôcť sestre zoskópiť. No paholok, ktorý si pokladá nielen za povinnosť, ale za právo osobne sa postarať, aby panstvo, čo odviezol, zišlo z koča bez nehody, otrčí Lucke ruku. Mladucha vloží mu do nej svadobnú kyticu a zoskočí z koča na opačnej strane... A kym možno slovo vypovedať, už aj sedí na kozliku a zmocní sa oprát i biča. Žrebce, zacitlac v papuľach ruku ostreho kočia a začajúce svíšťa bič pri ušiach, vypnú sa do evalu tak, ako to spravia vždy, keď ich zotročí ostrá moc Veľkého Silvestra, podpálená hnevom. Vyskočia do evalu a letia s mladuchou hore Mestečkom ani draky.

Lucka Bolebruchová stísi kone do klusu a obzrie sa dozadu až za ostatnými zelenomorskými domami. Až sa tracie od vnútornej pálavy — nebeží za ňou nik! Keby bežal, rozdivočila by žrebce, a unikala by pred prenasledovateľmi hoci po strniškách a oráčinách. Až jej je zle od radosti. „Milé meno,

ÚTEK SPRED

báš, ale rovno na druhý svet. Veľkému Silvestroví padajú slzy. Aj je rád, že si Lucka dala povedať, ba, zdá sa, že jej vzdor ani nemal hlbšieho podkladu, aj sa ráka, že predsa ju len ženie do nešťastia. Stať sa včera, čo zažil dnes, bola by si uskutočnila svoje, ale... dnes je neskoro. Už treba saťať na koč a letieť na nich pyne do Zelenej Misy. Ostatne — hlúposti vyvádzajú pred sobášom skoro všetky mladuchy. A po čase, ak sa aj nevydali z bohvie akej tuhej lásky, sú rady, že si zaopatrilii... čepce.

Koč, na ktorom sa vezie Lucka s predným družbom — so svojím mladším sedemnásťročným bratom Silvestrom — tahajú čierne žrebce z Jeleních brehov, ktoré kočruje paholok, čo je na Jeleních brehoch tak dlho, že z dlhej chvíle počína už šedivieť. Na koč bol by sa vmetil aj starejší, ba aj druhý družba so svojou družicou, no Lucka v ostatnej minúte sa vzpriecila a nechce mať v koči okrem brata a starnúceho paholka — nikoho. Cestou pod Dlhými pustákmi, ktorá nad volskými chrabrami viedie hlineným zárezom a po stranach je obrastená trnkou, Lucka si aj poplače za — tatenkom. Ale len čo sa koč s čiernymi žrebiami vynorí z hlbokej cesty, zavolá na paholka:

— Štefan, zavýskni!

Paholok obráti hlavu s vydesenými očami, usmeje sa a — zvýskne. Barania hlava vráti mu výkrik v ozvene, a vtedy sa aj z nasledujúcich kočov, čo postupne vychodia z hlbokej cesty, ozýva výskanie. Čez Čertovú hubu, cez most nad Prašivou vodou a potom ďalej cez Hoštáky a Mestečko vlčindolské

ktoré sa začína literou L!" Tri razy si povie nadpis z listu, ktorý si nesie na srdeci. Toto oslovenie dá jej silu pohnúť žrebce smerom na Uhliško a stadiál na Dolné Šenky... odtiaľ je už len kúsok... Na Tulipán. Cez Uhliško prefrčí v ostrom kľuse, zanechávajúce za sebou údes: Uhliško pozná nielen čierne žrebce z Jeleních brehov, ale aj ju, Lucku Bolebruchovú... mladú nevestu! Na dlhej a rovnej ceste medzi Uhliškom a Dolnými Šenkami jej je všelijakovo. V poly cesty zmocní sa jej zúfalosť a má čo robiť, aby si ju vytriasla zo srdca. Šťastie, že má so sebou list so záračným zaklinadlom v záhlavi: „Milé meno, ktoré sa začína literou L!" To je metlička, ktorou si zo srdeca vymetie všetky smeti. Hodí vzdorovito hlavou a stvrdne v predavzati, že ak sa jej podarí chytiť sa ruky, čo písala list, do smrti sa jej neupustí... v nijakých protivenských. V takejto ostrej modlitbe vklusú spnené čierne žrebce do Dolných Šenkov, naplnených hodovníkmi, krútením sa kolotočov a zvukmi troch muzik: hody sú tu práve v prostredku.

Lucka Bolebruchová prejde do poly Dolných Šenkov hluchá a slepá. Nezáleží jej na tom, aký rozruch vzbudzuje v bielych svadobných šatách — sediac sama na kozliku s opratami a bičom v rukách. Má šťastie, že hodovníci — vidiac ovenčený koč a vypáradené kone a mladuchu na kočišovom mieste — na chvíľu priam stuhnú od údivu, kde sa to vzalo v Dolných Šenkoch — prichodia k slovu až potom, keď divá žena vediťa nich prefrčí. Nemieni sa pristaviť, ale pred družstevným hostincom stiahne opraty a žrebce zastanú. Luckino po-

chabstvo sa tu sice ešte nekončí, cesta viedie ešte ďalej, no pristavili ju iné kone s kočom, čo stoja pred hostincem. Pozná ich. Podchvíľou vozia cez Zelenú Misu Matúša Hrajnochu, o ktorom ide po okrese chý ako o budúcom d'atelinkárskom senátorovi.

— Koho ste dovezli? — opýta sa príseň človeka, čo stojí pri druhom koči s niekoľkými chlapmi... s pohárom v ruke. Pozná v ním Hrajnohovho kočiša, chlapatého v tvári ako medveďa.

— Pána adjunkta z Tulipána, — odpovie chlpáč a vylepši oči. Virág-koniar všeličo už videl, ale mladuchu v úlohe kočiša ešte nie.

— Primerkujte mi kone! — rozkáže mu, ako by mu bola pánom, zíde z koča, a prichytiač si závoj, zamätá svadobnou sukňou zem na ulici a na dvore hostince. Chlapeci a mládenci na dvore vyhýbajú mladuche ako prízraku z rozhávky. Kde sa tu vzalá? Nebýva predsa zvykom, aby pán dekan niekoho sobášil práve na dolnošenčianske hody. Kde má ženicha? Kým sa hodovníci spoza stolov späťtajú, mladucha si už klesni cestu medzi dievčami a mládencami k chládečnici. Tam sa predriece cez kruh mladých tiel a ocitne sa zoči-voči smutnému huslistovi, čo si smutno spieva:

...včera si ma objímal
a dnes ma už nepo...

nice a primknutá pevne k jeho boku, ruky jeho sa nepúšťajú, prejde s ním dvorom hostinca ku koču.

— Prišla som k tebe na koču — povie keď Marek zabodne oči do spenejších zvierat, — vezmi si ma na Tulipán!

Adjunkt poslúchnie.

A kým sa Dolné Senky, zbehnuté na diváky, lepšie vládzu prizriet, ozdobený koč s oveňenými koňmi už aj letí dolu dedinou. Za ostatnými domami tejto bedárskej dediny, obklopenej zo všetkých strán pánskymi tablami, vbenú kone do poľnej cesty, ktorá viedie k zemnej chraste, ktorá sa menuje... Tulipán.

Ráno, keď mladí ludia vstanú a Marek obleče si Lucku do svojich nedelných šiat — pod oblokmi kancelárie sa ozvú nešetrne čochravé kroky, a len čo doznejú, na dvere kancelárie tri razy buchne smelá ruka.

— Kristeježiši, Marek, neotváraj! — zavyskne Lucka zdesene.

Marek raz nevie, či sa utají a dočka, až návštěvník odíde od dvier sám, alebo prudko otvorí dvere a vrhnú sa na neho.

— Kto je? — opýta sa nepriateľský.

— Dobré ráno, mladoženich! — pozdraví ho spoza dverí hlas starého Stefana Červíka-Nehreša.

primyslí si, čo nevie. Na nedostatok obrazovnosti netrpí, hoci má už osemdesiat rokov.

— Prečo ste neodovzdali Lucke list vtedy, keď som vám ho dal? — hreší starca adjunkt.

— Ty vieš synku h..., kedy sa listy odovzdávajú! — premeria ho listár. — Dať jej ho, — ukáže na Lucku, — vtedy, dnes by si neboli s ňou spali, ty... somár! Päťdesiat rokov som vleninským poštárom, viem, kedy sú také parádnice najcitolivejšie... Nalej!

Nehreš má pravdu. Zaslúži si vypíti všetko víno. A usiluje sa spraviť to čím prv.

— Teda, tu si úradníkom. Marek, na tejto chrasti? — opýta sa adjunkt, hoci to vie už tri mesiace, ale na odpoveď nečaká. — A s touto tu budeš bývať kde? Azda len nie v tejto kurdiži! — obzrie si kanceláriu a odpúti na zem a chriak zadlávi botou.

Marek pozrie na hájniku a sčervenie v rozpakoch. Na túto vec, kde bude s Luckou bývať, vôbec nemyslel.

Bol som u tvojej babky. Čo sa díváš na mňa, ako by si nevedel narátať do päť, nalej! — prevráti pohár, kukne na fľašu. — Máš Lucku hned zaviesť k nej. Už sa vám prace do dolnej izby. Hned večer, len čo sa dozvedela, že táto srna tu, — usmeje sa na Lucku, — odbehla za tebou, odnesla na faru celú stovku... povedala, že na omse za dušné spasenie svojho nebohého syna a tej, čo fa priniesla na svet... i poplakala si, taliga tvrdohlavá... Len škoda, že to tvoje dedičstvo vyšlo na psi tridsiatok: o mesiac sa bude predávať na dražbu... Ale ty sa neboj — kúpi ho strýk alebo ujko alebo obidvaja spoločne. A vy — obrátiť sa k Lucke, — môžete brať do árendy... od nich! Ak Lucka zerbuje, kúpite... Ale ja buda vami by som sa im na to, prepytujem — svet je veľký... Iba tuto, Lucka, môže tam dočkať do svadby...

Marek vypočuje Nehrešové plány, nechá ho s Luckou v kancelárii, dozrie na dojenie, ktoré sa už končí, a rozkáže Virágovi-koniarovi zapriahnuť bolebruchové čierne žrebce. Medzitým služka prinesie do kancelárie raňajky, nadurdená do štítnosti.

— Ešte dve kávy, — rozkáže Nehreš, — mne a tuto pani adjunktové, haža, raz-dva!

Služka vyletí z kancelárie bez seba. Ale kávy prinesie. Strašne je zvedavá na... flandru, čo sa vyváľala s tulipánskym adjunktom.

Tak sa mi lúbiť, dievča, pobozkaj pannej ruku a môžeš ísť! — rozkáže Nehreš a služka vybehné z kancelárie, ako by ju vystrelili. Div že nevletí pod čierne kone, ktoré už stoja s kočom pod kanceláriou.

Prvý sa vycabre na koč Nehreš. Uvelibí sa na zadnom sedadle, kde sedáva Veľký Silvester. Zapáli si fajku, potiahne z nej a odpúti na zem. Vydvaja si sadnite napredok! — rozkáže mladým.

A koč so šťastlivými ľudmi frí do augustového rána zalistiho slnkom, smerom na Dolné Senky, prejde cez ne, vymreté, a hľce rovnú cestu do Uhliška. Tam je kratšie zastavenie, lebo Nehreš je smädný. Lucka ostane na koči, kým Marek napojí hájnika v hostinci. Šťastie, že napájanie netrvá dlho: Uhliško nemá kedy zbehnúť sa na diváky a prstom ukázať... na ňu. I tak si musí vziať na pomoc všetku svoju tvrdosť, aby mohla dôstojne udržať hlavu na krku, keď kone s kočom vklusú medzi prvé domy zelenomiského Mestečka.

Pred farou pristav! — kričí Nehreš.

Marek pristaví a obráti sa na hájnika. Leží rozvalený na zadnom sedadku, ako kedysi vo svojom hľave starý barón Jozefy. Taký je starý, že sa to nedá ani vypovedať. Očká mu skáču v jamkách.

— Pojmi si svoju siedmu sviatosť a popros pána farára, aby vás... usporiadal. Raz-dva.

Mladí ludia zídu z koča a oddajú opraty hájnikovi. Vyprace sa na kozlik a sedí, a fajčí, pozorujúc mestecký svet. Mladých drží farár dlho. Iste ich spovedá. Za ten čas prejde cestou zdola i zhora nadol veľa ľudí, vozov volkských i konských. A kto má zvedavé uši, každý sa niečo dozvie. A Nehreš z kozlika rozdáva, kočko len vladze: i pravdu povie i vymyslí si, i zahreší. Žrebce hrabú kopytami, až sa kamenná cesta iskrí. Po hodine, keď už celá Zelená Misa vie, na čom je, vyjdú konečne previnilci z fary v sprievode usmietaného farára.

— Nože ich, pán farár, vyšibe, hriesníkov, pochválepánježiš, — zdvihne z hlavy širák, zamostený od staroby.

— Už som ich, dedko, — usmeje sa kaplán s obrovským ohryzkom na vysokom hrdle a podá ruku mladým, — a vy sa máte ako, Červík?

— Drapľavým navrch, — zaškerí sa Nehreš z kozlika, — ustavične by som len... pil, Vaša Milosť... Čím som starší, tým som smädnnejší... A ohlásky budú, nebudú? — pozrie na knaza.

— Budú, — lúči sa farár, — v nedeľu. Vedť by sa mi srdce roztrhlo, keby som im nevyhoviel.

— Aj ja tak myslím, pán farár, — zlezie Nehreš z kozlika a beží dolu cestou. Zájde už aj peši: habdžovský dom je nedaleko, vari siedmy niži fary.

Lucka si sadne na Nehrešovú miesto a Marek na kozlik. Vyvedie kone s kočom rovno pred dvere domu, vyjdú z cesty na uličku pred domy. Ambitné dvere sú otvorené a v nich stojí babka — Veronika Habdžová.

— Podľ, vnúčatko moje! — roztvoria babka ruky a vezmú si Lucku do náručia. Vojdú s ňou do pitvora, no vytrcia ešte starú hlavu z výpustku a rozkážu vnučkovi:

— Ty usporiadaj kone...

Nehreš už stojí v otvorennej bráne. Marek pohnie kone. Je mu tak, ako by sa do rodného domu... priženíl. Keď s pomocou paholka vovedie žrebce do maštale, najradšej by ubzík zo dvorca cez humno k Prašivej vode a popri nej chodníkom na Tulipán. Ale nemá kedy spraviť takú vec.

Marek vojde do hornej izby a pozdraví sa. Izba je trochu upraťaná, na stole je jedlo s pitím. Lucka sedí pri boku stola naproti Nehrešovi. Starena si sadnú na stoličku naproti vrchstolu a rozkážu vnučkovi:

— Vojdi za stôl, Marek, ako dedko rozkázali v testamente! — Keď ta vojde a sadne si, celý červený, na dedkovovo miesto, šepne Veronika Habdžová Nehrešovi: — Myslela som si, že mi tam bude sedávať syn... a pozri, Stefan, aj vnučovi tam svedčí! — Vstanú, nalejú do pohárikov červenej krvi, zdvihnú svoj a štrgnú si. Pozrú potom na vnučku prísne.

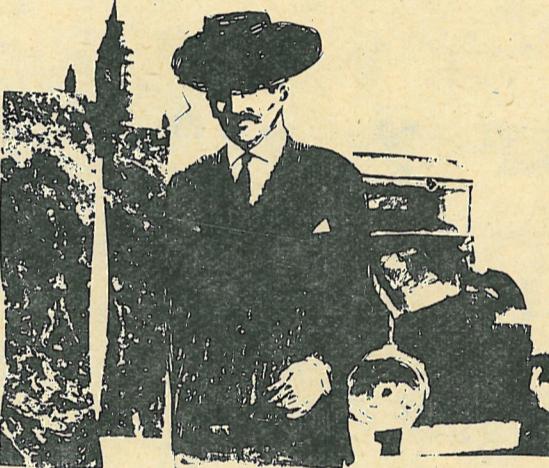
— Ale si nemysli, — premeria ho príseň, — že tam môžeš už ostať. Sadneš si tam až potom, keď tuto... Lucke... odprisaháš vernoš... pred oltárom. A keď spolu so ženou usporiadáš majetok. Učil si sa hospodárske školy — hádam len mäs toľko chochmesu, že — povyplácať dĺžobu! Potom... pre mňa, za mňa... sed' si za vrchstolom, kočko sa ti páči... až do smrti! — obráti sa k Lucke, ktorá sa trasie od vzrušenia, pohladia dievča po hlave, a povzbuďa ho do života: — A ty, vnúčatko moje... čo chcem povedať... zať so synom mi včera nadštrkli, že sa zaručia v banke... Musíme sa z dĺžobu vykýchať, lebo inač bude — dražba...

Marek pozerá na babku a je mu, ako by dostával cez ústa. Starena ho umliačia:

— Co na mňa pozeráš? Vedľa Lucinka predsa čiastku z domu dostane! Otec je večne žiť nebude...

(Uryvok z románu ČERVENÉ VÍNO)

O L T Á R A

Spevák, len čo ju zbadá, zasekne sa v pol ostatného slova, prežrie slinu a vytrestí oči. Čierni hudobníci stíhnu a pod chládečnicu sa vovalí meravé ticho. Dievča vo svadobných šatách a s partou na hlave je také zmámené slovami piesne, že sa chytí pravé ostatného slova, čo ostalo visieť v povetri — nedopované.

— Poznám ťa, Marek! — vykrikne.

Marek Habdža ešte nevidel Luckine oči tak ukrutne belasé. Čím hlbšie a dlhšie sa do nich díva, tým menej vnima bielobu jej šiat a ozdobu na hlave. Zhlúpnutý spraví krok k nej a ona druhý k nemu. Napäťie pod chládečnicou je strašné: priam počúť dýchanie mladého dolnošenčianskeho pokolenia. Ešte po kroku z oboch strán a Lucka sa chytí ruky, ktoré sa už nikdy nemieni pustiť. Husle z nej vezme a podá ich Cigánovi. Marek je ohromený: aj by si zavýskol, aj by sa mal hnevať, ale nevládze spraviť nič. Len sa díva do sinokvetových očí.

— Tvoj list som dostala až dnes... — povie Lucka smutne, ako by vysvetľovala, že dostal ho do rúk prv, i prv pride.

— Ako — dnes? — podiví sa Marek a oči sa mu zahmlia prvými vlnami hnevu, — poslal som ho pred dvoma mesiacmi... po Nehrešovi!

— Dal mi ho až dnes popoludní, — vysvetli ticho, — nehnevaj sa... mám ho tu! — priloží si lavú ruku na srdce a zapáli sa ako fakľa. Až teraz si povšimla vyjavenej očí dolnošenčianskych dievčat a chlapcov ktorí sa na nej počasajú. Vytiahne Marka spod chládeč-

— Adjunkt spadne strach, lebo vleninský hájnik nie je ten, koho si v prvej chvíli predstavoval za dvermi s bičom v ruke.

— Mňa sa neboj, sopliak, nemám palice! — poteší go hájnik veselo. — Nesiem Lucke šaty... Od polnoci idem... aby vás čert vzal, nezbedníci!

Lucke odlahne, keď zbadá Nehreša s noškou na chrbe. Nehreša čakala najmenej. Skôr videla za dvermi niekoho... iného.

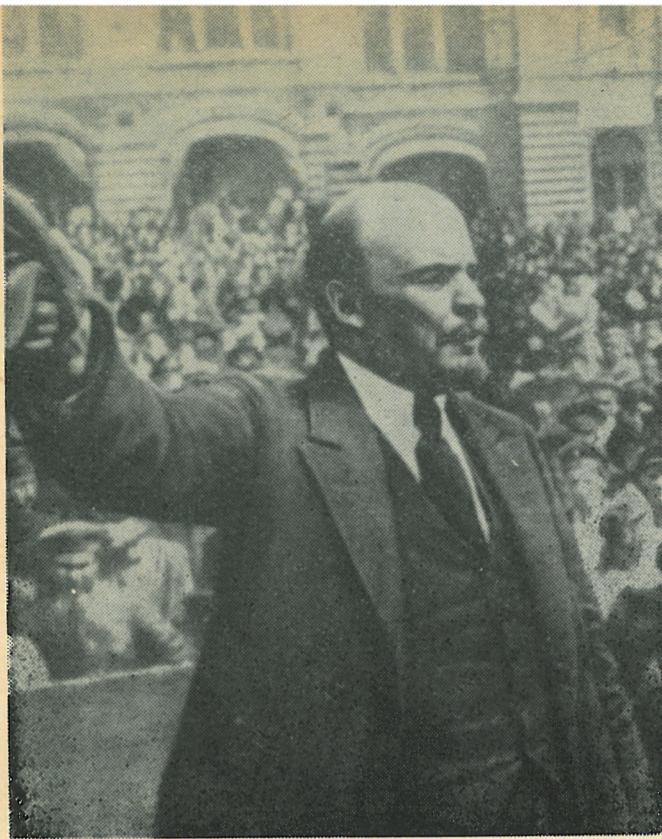
Nehreš nemá uši na počúvanie Luckiných vďačnosti. Sadne si na stoličku a vstúpi mladuche do svedomia.

— No, pani Lucia Habdžová, — povie károvo, — vyviedla si to pekne. Pre Kristove rany... otec ti za týždeň nevylezie z pivnice. Zlizal sa s Hromputnom a slope s ním... vo dvojke. Nechce vidieť ani kone, ani koč... teba? Tak fa má rád, že by fa... rozhrýzol od lásky! Na oči mu nechoď!... Ale ostatný dom sa až zadúšia... od radosti... Aby som nezabudol... macocha ti poslala aj víno... poteší sa hájnik, zloží batoh a vyloví z neho fľašu. — Nalej, Marek, máš pohárik!

Adjunkt vytiahne zo skrine a naleje, čierna krv žblnká a Nehreš preziera sliny.

— Na zdravie, Habdžovci! — štrngne si s nimi, vypije a položí pohár na stôl. — Ešte raz, na vaše šťastie, nezbedníci! — Portugálová krv mu až črpe v živote. — Tak vás mám rad, babaci, ako by ste boli... moji.

Mladí Habdžovci sadnú si k hájnikovi a nalievajú mu. Rozpráva, čo vie, i

Známy súbor z Novej Belej

LENINSKÉ IDEY

Naši zaslúžili krajania z Oravy

Na Podhali môžme počuť leninské apokryfy. Apokryfy sa rodia zo spomienok tých najstarších, apokryfy približujú tie pamätné roky, keď v dave miestnych a výletníkov bol tu Človek, ktorý písal dejiny dvadsiateho storočia. Poviedky zrodene z krehkej pamäti na pozadí autentickej scenérie zasypávajú priečradu rokov. Dom goralky Skupinovej, v ktorom dvakrát — v rokoch 1913 a 1914 trávil Lenin pracovit niekoľkomesačné prázdniny spolu s manželkou a svokrou, je dnes Domom múzeom. Vedci sa pokušajú rekonštruovať včerajšok v tomto dome.

Postupne ako mi starý goral Franciszek Cudzich z Bieleho Dunajca rozpráva, prichádza na um reflekcia: tento prvý hrdina mojej reportáže bol vtedy trinásťročný. Čo si po viac ako päťdesiatich piatich rokoch pamäta? Kde bude hranica medzi nastajúcou legendou a pravdom...?

Traja cudzinci mali radi mlieko, ktoré on, trinásťročný Franek im dvakrát denne prinášal do domu. Keď zastal „profesora“ doma, tento alebo písal, alebo číhal. Samozrejme keď bolo špatné počasie. Keď zasa bolo pekné počasie „Lenina a jeho manželku nič nemohlo zadrižať doma“. Chodili na ďaleké prechádzky a malý Franek im často robil spievodec, vravel aké názvy majú doliny a hole, horské štity viditeľné v diaľke. Hostia si zvlášť obľúbili okolité pahorky, ktoré v goralskom nárečí sa menujú Galicova Grapa a Košlova Grapa.

Nemali veľa známych. Keď prichádzali za „profesoram“, sedávali buď na verande, alebo na poschodí, kde „profesor“ mal svoju izbu a kde podnes stojí jeho posteľ, stôl, stolička a visí petrolejová lampa.

Cudzich si presne pamäta kopy novín v rôznych jazykoch, ktoré Lenin dennodenne odoberal na pošte v nedalekom Poronine. Niekoľkokrát chodil pre tie noviny aj on, keď ho „profesor“ poslal. „Aj on, aj jeho žena boli skromní, — vráví Cudzich — Šudskí, jednoduchí. Mali sme ho radi za otvorenosť v stykoch s ľuďmi“ — a po chvíľke zadumčivosti pokračuje: „Keď sme sa roku 1917 dozvedeli o revolúcii v Rusku, a že ju vŕfazne viedol Lenin, boli sme nesmierne prekvapení, že práve tento náš profesor Uljanov sa stal Leninom...“

Ďalej Franciszek Cudzich si pamäta jeden augustový deň roku 1914, keď prestrašený rakúsky-mi žandári schovávali sa za maminu suknu a pozerali, ako žandári robia prehliadku izieb Ulyanovových. „Bol pokojný, nehovoril zvýšeným hlasom a bolo vidno, že sa neboji, — spomína ďalej Cudzich — ale keď ho na druhý deň zatkli, plakali sme s mamičkou. Ved bol dobrý človek...“

Keď sa po dvanásť dňoch väzenia vrátil z Nového Targu do Bieleho Dunajca, všetci mali radosť. „Z tejto radosťi, — vráví Cudzich — poprosil som ho, aby mi dovolil povozíť sa na svojom bicykli. Nielen že dovolil, ale mi ho neskôr aj daroval. Dlhú som ten bicykel opatroval, dokonca aj môj syn ho zácas používal. Ale železo je krehké ako človek, nevydržalo skúšku času...“ — so žiaľom dodal Cudzich.

* * *

Od Tatier ide Človek s kabátom preveseným cez ruku. Človek zapadá do podhalanskej krajinky, ale jeho silueta sa zreteľne rysuje na modravom pozadí tatranskej panoramy. Tak vypadá pomník Le-

V Novej Belej vatru zapáluje prvý tajomník OV PZRS Józef Nowak.

O Leninovi prával
z Kováča

Zahoreli leninské vatry

Výstup súboru so sólistkou z Krempach

Vystupujú najmladší

Vystupuje mládež z Jurgeva.

Y VE ČNE ŽIVÉ

roprávali doc. dr. Henryk Kocuřík a jeho asistenti.

Pri príležitosti výročných porad našich dopisovateľov (o ktorých budeme zvlášť písat) konali sa na Spiši (v Novej Belej) a na Orave (v Jablonke) LENINSKÉ VÁTRY. Toto cenné podujatie, ku ktorému podnet dala redakcia a ktoré realizovala Kultúrna spoločnosť Čechov a Slovákov v Poľsku sa stretlo so živým záujmom slovinskéj národnostnej menšiny. Okrem miestnych obyvateľov, ktorí na vatry mäsovo prišli, zúčastnili sa jej tiež činitelia Spoločnosti z celého Spiša a Oravy. Slávnosti, ktorá sa konala v rámci LENINSKÉHO ROKU sa tiež zúčastnil Józef Nowak, prvý tajomník OV PZRS v Nowom Targu spolu s predstaviteľmi okresných orgánov.

Je 16 hodín. Súmrak už zahálil spišskú a oravskú zem a kontrastuje s bielou prikryvkou snehu. Z klubovni KSČaS sa formuje sprievod, ktorý ide do taktu ve-

selej hudby a ľudových piesní. Sneh vrzga. V diaľke vidíme vatru. Kopa dreva, ktorá z diaľky vypadá ako jeden z tunajších kopcov. Všetci sa zhromažďujú okolo vatry a pozorne počúvajú slová a Veľkom Leninovi, ktorý tu, ní Podhalí žil a pracoval. O chvíľku malý plamienok zapaluje vatru, jej plamene šľahajú vysoko dohora. Plamene dávajú svetlo a teplo. Bol to asi najkrajší okamih slávnosti, veď svetlo a teplo najlepšie symbolizujú dielo Lenina. Opäť zahrala hudba, zazneli slovenské, sovietske, poľské ľudové a revolučné piesne. Hostitelia pozývajú všetkých do klubovne, kde doc. dr. Henryk Kocuřík so svojimi asistentami oboznamujú zhromaždených so životom a dielom Lenina.

Na marge týchto neobvyklé vydarených podujatí treba ale poznamenať, že tunajší ľudia by veľmi potrebovali častejšie stretnutia s vedcami, ktorí môžu tak veľa po-

vedať, a tak zriedkavo navštevujú túto oblasť. A na tomto mieste, aby sme tento fakt nielen zaznamenali musíme povedať, že veľmi vďačnou úlohou pre našu Spoločnosť bolo by zavedenie stáleho cyklu prednášok. Bolo by to predsa aj v rámci stanov. Taká potreba existuje. Ľudia by sa radi dozvedeli niečo nové aj o politike, aj o technike, aj o iných problémoch súčasnosti a dejín. Veď najlepšie pôsobí živé slovo. Doteraz nikto sa príliš nestralal (nielen KSČaS), aby zabezpečil požiadavky obyvateľstva Spiša a Oravy aj na tomto úseku. Slávnosti na počesť Lenina dokázali, že sa musí pouvažovať o tom a realizovať aj iné, podobné podujatia. Ako to bolo v Novej Belej (29.XI.1969) a Jablonke (30.XI.1969) vidíte na našich snímkach.

Marian Brzoza

Pri oravskej vatre v Jablonke

Z E L O V

Dne 16. listopadu roku 1969 usporádal Obvodní výbor Kulturní společnosti Čechů a Slováků v Zelově akademii u příležitosti 52. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Akademie se zúčastnili zástupci oblastních úřadů, města Zelova a okresu Lask. Akademii zahájil předseda OV

Dne 27. prosince 1969 se konal v klubovně KSČaS v Zelově večírek pro mládež a

(POKRACOVANIE Z 3. STR.)

dobrej spolupráce je MNV vo Veľkej Lipnici. Ignáč Nižník, podpredseda ÚV upozornil na zvyšenie angažovanosti žien a mládeže v práci v Spoločnosti. Zdôraznil aj nutnosť lepšej spolupráce medzi Spoločnosťou, mestnými národnými výbormi a obecnými družstvami.

K tým istým otázkam sa vo svojom príspevku vrátil aj Augustín Bryja, člen predsedníctva ÚV a kultúrny inštruktor pre Spiš. Na konkrétnych príkladoch poukázal, že spolupráca často inakšie vypadá na vyššej úrovni ako priamo v teréne, kde tato spolupráca so Spoločnosťou nie vždy sa stretáva s patričným porozumením. Ján Ondica, člen predsedníctva, vo svojom vystúpení upozornil na príliš malý počet členov Spoločnosti a pritom zistil, že organizačná práca je závislá aj od kultúrnej činnosti.

Ján Omylak, kultúrny inštruktor Obvodného výboru na Orave vravel o práci miestnej skupiny v Chyžnom a na príkladoch ilustroval dobrú spoluprácu so Zväzom dedinskéj mládeže. Upozornil aj na zváženie počtu predplatiteľov Života. (Nás časopis má v Chyžnom 110 stálych predplatiteľov — pozn. redakcie).

Jan Cholewa, zástupca vnútorného oddelenia prezidia Vojvodského národného výboru v Krakove sa vo svojom diskusnom príspevku sústredil na úlohotach miestnych skupín Spoločnosti podľa stanov a na voľby ich výborov. Okrem iného vravel o hospodárskych otázkach, spoločenskej a kultúrnej aktívite miestnych skupín, ako aj o spolupráci s mestnými národnými výbormi a inými organizáciami. Vyzdvihol tiež potrebu zapájať do práce v miestnych skupinách hodnotných ľudí, mladých, schopných činiteľov.

Pre diskusný príspevok Luďka Szaudera, zástupcu Okresného výboru PZRS v Nowom Targu bol charakteristický kládny vzťah k Spoločnosti a realita predložených návrhov. Rečník o.i. zdôraznil význam spolupráce medzi Spoločnosťou a strelníckymi organizáciami, otázkou zváženia počtu členov strany v radoch Spoločnosti a súčasne príslušnú pomoc Okresného výboru strany pri riešení problémov, ktoré stojia pred Spoločnosťou. Pokial ide o prácu Spoločnosti a o predvolebnú kampaň, vyjadril názor, že členovia predsedníctva Ústredného výboru by mali výborom miestnych skupín poskytnúť pomoc a radu pri príprave a organizovaní schôdzí. Vedľ napokon, nehľadiac na predvolebnú kampaň, túto pomoc by mali stále poskytovať MS. A miestne skupiny v snahe obohatiť výsledky svojej práce by mali prejavovať systematicosť a pracovať na základoch konkrétneho programu práce. Vraviac o otázkach spolupráce aktivistov obce medzi sebou rečník poukázal, že vlastenecký postoj členov Spoločnosti a ich oddanost ľudovej vláde umožňuje užiu spoluprácu so straneckými a štátnymi organizáciami, čo koniec-koncov prispieva k lepšiemu riešeniu problémov menších a samotnej Spoločnosti.

S. Nowak, zástupca vnútorného oddelenia prezidia ONV v Nowom Targu, vravel v diskusii o.i. o dobrom ovzduší pre spoluprácu so Spoločnosťou v Nowotargskom okrese a teda aj o kultúrnej činnosti Spoločnosti, a angažovaní sa slovenskej mládeže v práci mládežníckych organizácií. Upozornil tiež na zvyšenie čitateľstva literatúry na Orave a Spiši.

Predsedníctvo ÚV KSČaS schválilo uznesenie o volebných schôdzach spojených s voľbou delegátov na celoštátny zjazd Spoločnosti.

Schôdze miestnych skupín Spoločnosti na Spiši sa budú konať v termíne od 13. decembra 1969 do 18. januára 1970. Na Orave v termíne od 24. januára t.r. do 22. februára. Po tomto termíne sa budú konať voľby do obvodných výborov na Spiši a Orave. Volebné schôdze v miestnych skupinách a obvodných výboroch, ktoré zoskupujú členov českej národnosti sa budú konať v marci t.r. Členovia predsedníctva ÚV sa zaviazali, že sa zúčastnia schôdzí miestnych skupín Spoločnosti.

Súčasne predsedníctvo povolalo komisiu pre vypracovanie volebného programu Spoločnosti. (Tento program vypracovaný 11. decembra m.r. komisiou v zložení: A. Andrašák, A. Bryja, J. Kovalík, J. Molitoris, I. Nižník, J. Omylak komentujeme na str. č. 3).

Predsedníctvo schválilo aj niekoľko ďalších opatrení týkajúcich sa bežných organizačných a finančných záležitostí:

V snahe pozdvihnuť úroveň práce súborov piesní a tančov Spoločnosti predsedníctvo rozhodlo využiť spoluprácu s prof. A. Boguckým. Pre zlepšenie úrovne práce divadelných súborov predsedníctvo sa rozhodlo, že podpíše takú istú zmluvu s režisérkou Mariou Ursynovou.

Vo finančných otázkach predsedníctvo schválilo uznesenie týkajúce sa zmien v rozpočte a povolalo inventarizačnú komisiu pre Obvodné výbory na Spiši, Orave a v Ústrednom výbore.

Vo veci klubovne Spoločnosti v Jablonke predsedníctvo sa rozhodlo predližiť zmluvu o prenájme miestnosti s kr. Jánom Paniakom a súčasne ho zaviazalo k dozoru a starostlivosti o zariadenie, ako aj o udržiavanie patričných podmienok v klubovni miestnej skupiny a v sídle Obvodného výboru. Predsedníctvo tiež rozhodlo, že predliží zmluvy a prenájme miestnosti pre klubovne v Zelove a Kucove.

A. A.

KSČaS krajan Jan Nowak. Příležitostný projev přednesl tajemník obvodního výboru KSČaS krajan Wacław Luściński. Program doplnilo vystoupení našich souborů za vedení instruktora krajana Jerzyho Zagóreckého. Kromě výše uvedených zástupečných okresního a městského nár. výboru a místních i okr. institucí se akademie zúčastnili také zástupci Místní skupiny KSČaS z Gěsice (okres Strzelin) a Místní skupiny KSČaS z Kucova (okres Belchatów).

31. prosince 1969 silvestrovský večer, na ktorom se bavili starší členové Spoločnosti zpívem, tancom a rôznymi hrami.

Dne 27. a 28. prosince 1969 Jan Nowak, predseda skupiny a tajemník klubovnu v Kucově a velmi se zajímal o současnou činnost kroužku a současné vyjádřili pochvalné uznaní předsedovi kroužku Edmunda Pospisylowi a instruktorku Szczepanowi Figlusovi za jejich dobrú práci, neboť práce, kterou začali, je na vysoké úrovni. Vedení skupiny se bude snažit pokud možno poskytovat věstrannou pomoc pro rozvoj rádné kulturní činnosti v této klubovně.

V listopadu 1969 v klubovně KSČaS v Kucově zahájil svoji činnost klubový instruktor Szczepan Figlus, kterého zaměstnalo oddělení kultury presidia Okresního národního výboru v Belchatově. Vyučování hry na hudebních nástrojích a zpěvu se provádí pětkrát v týdnu ve večerních hodinách 4 až 6 hodin denně. Vyučování se zúčastňuje kolem 20 dětí, a to nejenom z Kucova, ale i z okolních vesnic, které zde nacvičují hru na harmonice, kytaře a na bubnech, dále sborový zpěv — zatím jenom 4 děvčata. Předpokládá se, že soubory se zvětší. V měsíci březnu 1970 při příležitosti volební schůze kroužek v Kucově představí své vlastní soubory.

Vedení skupiny v Zelově také touto cestou co nejsrdečnejši děkuje Oddělení kultury presidia Okresního národního výboru v Belchatově za zájem a pomoc poskytnutou klubovně v Kucově, děkuje instruktorku Szczepanowi Figlusovi a předsedovi kroužku Edmunda Pospisylowi za plodnou práci a celému souboru za dobré výsledky v nacvičování hudby a zpěvu.

Wacław Luściński

NOVÁ BELA

Dňa 20. novembra v Novej Belei odovzdali novú ohradu okolo školy. Na výzvu W. Papieža, riaditeľa tejto školy, občania v rámci svojpomocných prác vozili kamene a štrk. Vedľa každý z nás si uvedomoval, že plot je skutočne potrebný, školské deti si pri škole sadia rôzne rastliny a keďže priestranstvo nebolo ohradené, rastliny sa ničili.

Celá ohraďa stala 200 000 zl, z čoho sme v rámci svojpomocných prác odvádzali 60 000 zl a ostatných 140 000 nám v rámci investičných nákladov dalo Družstvo invalidov TRUD cez MNV v Novej Belei. Toto Družstvo invalidov cez prázdniny posila do našej školy deti svojich zamestnancov a preto nám tak krásne pomohlo.

Všetky práce spojené so stavbou vykonalo Remeselnické družstvo pre zásobovanie a odbyt z Krakova pod vedením inž. Henryka Lustiga.

Toto cestou významne dokázali tém všetkým, čo sa pričinili v výstavbe novej ohraďe okolo našej školy, a to: riaditeľovi školy W. Papiežovi, predsedovi MNV Silvestrovi Mošovi, tajomníkovi MNV Jánovi Frankovičovi, richtárovi Františkovi Bednarčíkovi, predsedovi Družstva invalidov Franciszkovi Božkovi, inž. Henrykovi Lustigovi, Józefovi Gajowemu a ďalším. Ešte raz im vyslovujeme srdcennú väčku.

František Bednarčík

Na výročnej volebnej schôdzi miestnej skupiny KSČaS, ktorá sa konala dňa 13.12.1969 boli zvolení do nového výboru miestnej skupiny: František Chalupka — predseda,

František Moš — podpredseda, František Lojek — tajomník, Andrej Skupin — pokladník, Andrej Chovanec — člen, Cecília Bryjová — členka, Anna Lopušniaková — členka, Ján Cervas — člen, Ján Kurnát — člen. Do revíznej komisie: Jakub Lojek — predseda, František Bednarčík — tajomník, Michal Kalata — člen. Ďalej boli zvolení delegáti na obvodnú schôdzku: Augustín Andrašák, Ján Bryja, Andrej Bednarčík, Jakub Dluhý, František Chalupka, František Kurnát, František Bednarčík, Simon Bednarčík, Mária Gindová. Na štvrtý celoštátny zjazd boli zvolení delegáti: Marian Kaškiewicz, František Bednarčík, František Chalupka, Jozef Bryja, František Moš, Andrej Skupin, Augustín Andrašák.

Všetkým novozvoleným členom výboru miestnej skupiny a delegátom želáme veľa úspechov v práci a súkromnom živote.

J U R G O V

Dňa 1. decembra m.r. navštívili Jurgov: Augustín Andrašák, úradujúci tajomník ÚV KSČaS s predstaviteľmi ONV v Nowom Targu, a vedúcimi oddelenia osvety, kultúry a výstavby. V rozhovore s predstaviteľmi Jurgoval, Soltyšom, predsedom miestnej skupiny KSČaS a hasičského súboru bolo dohodnuté, že oddelenie osvety ONV odovzdá miestnosť v starej škole na klubovnú, ktorej hospodárom bude miestna skupina KSČaS v Jurgoval. Krajania z Jurgovala si želali, aby táto klubovná bola pre všetky organizácie, ktoré pôsobia v Jurgovali, na čo vedúca oddelenia kultúry a výstavby celoročnú prevádzku klubovní Spoločnosti, čiže nielen v jesennozimnom období, ako to bolo v niektorých miestnych skupinách. Ak však v Jurgovali bolo v niektorých miestnych skupinách.

Nechápeme však, prečo klubovňa miestnej skupiny v Jurgovali nemôže byť otvorená celý rok. Vieme a písali sme aj v Živote, že predsedníctvo Ústredného výboru KSČaS schválilo uznesenie, ktoré umožňuje celoročnú prevádzku klubovní Spoločnosti, čiže nielen v jesennozimnom období, ako to bolo v niektorých miestnych skupinách. Ak však v Jurgovali klubovňa nebola činná po celý rok, návrh člena MS KSČaS je správny. Ostatne tento návrh prišiel v pravý čas, lebo nedávno klubovňa dostala nový televízor. Pri príležitosti odovzdania tohto hodnotného daru gratulujueme miestnej skupine a želáme, aby jej členovia mohli ho využívať po celý rok. Súčasne navrhujeme, aby členovia Spoločnosti z Jurgovala si prečítali informáciu z Podhradia, ktorú uvierajú v tejto informácii sú aktuálne aj pre vašu miestnu skupinu. Očakávame teda listy, ktoré by svedčili o vlastných iniciatívach činiteľov a členov Spoločnosti vašej miestnej skupiny.

Aj keď členovia tunajšej miestnej skupiny KSČaS majú hudobné nástroje, doteraz nie je z nich nijaký veľký účink. Písame nám totiž, že na organizovanie dobrého hudobného súboru je potrebný aj inštruktor. Nakoľko však inštruktor nemajú a nemajú ani finančné prostriedky, aby ho angažovali, prosia Obvodný výbor o pomoc. Sme presvedčení, že sa táto vec vyrieši kladne a že čo nevieť, dostaneme o tom dobrú správu.

Nechápeme však, prečo klubovňa miestnej skupiny v Jurgovali nemôže byť otvorená celý rok. Vieme a písali sme aj v Živote, že predsedníctvo Ústredného výboru KSČaS schválilo uznesenie, ktoré umožňuje celoročnú prevádzku klubovní Spoločnosti, čiže nielen v jesennozimnom období, ako to bolo v niektorých miestnych skupinách. Ak však v Jurgovali klubovňa nebola činná po celý rok, návrh člena MS KSČaS je správny. Ostatne tento návrh prišiel v pravý čas, lebo nedávno klubovňa dostala nový televízor. Pri príležitosti odovzdania tohto hodnotného daru gratulujueme miestnej skupine a želáme, aby jej členovia mohli ho využívať po celý rok. Súčasne navrhujeme, aby členovia Spoločnosti z Jurgovala si prečítali informáciu z Podhradia, ktorú uvierajú v tejto informácii sú aktuálne aj pre vašu miestnu skupinu. Očakávame teda listy, ktoré by svedčili o vlastných iniciatívach činiteľov a členov Spoločnosti vašej miestnej skupiny.

F A L Š T Í N

Iba obmedzené miesto na stránkach nášho časopisu spôsobilo, že o problémoch tejto dedinky píseme iba v tomto čísle. Neznamená to, že návrhy, o ktorých nám písu z Falština, prestali byť aktuálne a že si nevyžadujú pomoc zo strany patričných okresných orgánov.

K najčastejšie nastavovaným návrhom patrí požiadavka týkajúca sa zavedenia do dedinky pravidelnej autobusovej dopravy, ktorá by prevádzala zamestnancov Nowotarskho obuvníckeho kombinátu. Stačilo by len trochu predĺžiť autobusovú linku na trase, ktorá už existuje. Naši čitatelia nám písia, že by to bolo možné najmä preto, že stav cesty je dobrý. Tento návrh adresujeme oddeľeniu dopravy prezidia ONV v Nowom Targu s prosbou, aby ho prečetli.

Záležitosť dvojjazyčného nápisu na obchode adresujeme zasa Okresnej správe roľníckej svojpomoci v Nowom Targu. Domnievame sa, že podobne ako na iných dedin-

NEDECA-ZÁMOK

Obyvatelia tejto malickej dedinky na Spiši si skutočne zaslúžia pochvalu za starostlivosť, ktorú prejavujú o vlastnú kultúrnu činnosť. Zaslúžia si to tým viac, že ich návrhy adresované Obvodnému výboru KSČaS vo veci vybavenia klubovne potrebným náradím sú súčasne podložené vlastnou iniciatívou a prácou. Tak te-

kách aj vo Falštine bude mať obchod dvojjazyčný firemný štit. Dúfame tiež, že aj Friedman sa dočká dvojjazyčného firemného nápisu na svojom obchode a že naši čitatelia nám to šoskoru napíšu.

Uvedomujeme si, že naše intervenčné možnosti podobne ako každého iného časopisu alebo novín sú obmedzené a že na realizáciu vecí, o ktorých píšeme, nemáme priamy vplyv. Avšak listy, ktoré dostávame, obsahujú veľa záležitostí a ľudských starostí, pri ktorých nemôžeme prejsť ľahostajne. Takou záležitosťou je aj otázka telefónu vo Falštine, konkrétnie návrh tunajších obyvateľov, aby telefón bol v prevádzke aj v noci. Domnievame sa, že argumenty ako: „Co sa stane, keď vo Falštine niekoľko náhle ochorie a bude treba zavolať záchranku?“ sú opodstatnené. Skutočne, vtedy „hluchý“ telefón nepomôže... Práve preto, aby tento telefón mohol slúžiť obyvateľom v nepredviďaných prípadoch, je potrebné, aby bol v prevádzke aj v noci. Dúfame, že Okresná správa pôšť a telegrafov kladne vybaví tento otázky.

A teraz niekoľko vecí z Falština na adresu ÚV KSCaS a Obvodného výboru na Spiši. Ako vyplýva z listov, ktoré sme dostali, klubovňa miestnej skupiny Spoločnosti spoľočným úsilím nedávno otvorená, nie je vykúrená. Jednoducho nie sú tam kachle. Na základe správ, ktoré dostávame aj z iných miestnych skupin, sa domnievame, že vykurovanie klubovní Spoločnosti v tejto sezóne nie je najlepšie vyriešené. Píšu nám totiž, že nemajú prídel kúriva a niet kachlí, napr. z Tribša.

Vo Falštine sú aj iné nedostatky spojené s prácou miestnej skupiny Spoločnosti a tamojšej klubovne. Napíšeme o nich, keďže niektoré z nich boli celkom iste vybavené v rámci finančných prostriedkov priznaných Spoločnosti ministerstvom vnútra a všetky boli celkom iste prejednané na predvolebnej schôdzi miestnej skupiny KSCaS. Na tomto mieste však jeden dôležitý návrh: Ústredný výbor spolu s Obvodnými výborami by mal vypracovať rámcový plán práce. Takýto plán doplnený výborom miestnej skupiny a prispôsobený jeho požiadavkam a možnostiam, mal by byť základom riadenia klubovej činnosti.

J. J.

DURŠTÍN

Hádame najmenej sme písali o práci miestnej skupiny KSCaS v tejto dedinke. Aj keď nie je v nej veľa členov, je takým istým dôležitým organizáčnym ohníkom Spoločnosti ako každá iná miestna skupina. Preto sú celkom správne poznamky na našu adresu z Durština, aby sa záležitosť tejto MS častejšie zjavovali na stránkach Života.

Dnes by sme chceli upozorniť na to, ako veľmi je nutné, aby Obvodný výbor pomhol tunajšej klubovni. Ďalej chceme podporiť návrh, aby aj do Durština z času na čas prišiel kinooperátor Obvodného výboru a premietol film. Signalizujeme tiež ďalší návrh miestnej skupiny z Durština týkajúci sa pridelenia televízora tejto miestnej skupine, hoci vieme, že realizácia tohto návrhu v najbližšej budúcnosti nebude ľahká. Napokon aj samotná činitelia Spoločnosti si uvedomujú fažnosti, ale chceli by, aby sa ich požiadavky riešili tak, ako aj v iných obciach.

J. M.

HARKABUZ

K problémom, ktoré sú podľa názoru obyvateľov tejto dedinky najdôležitejšie, patrí elektrifikácia a výstavba cesty. A s cestou, ako vieme, sa spája zapojenie Harkabuza do siete autobusovej dopravy. Zatiaľ obyvatelia Harkabuza, ktorí sú známi svojou hospodárskou a spoločenskou aktivitou, môžu z dedinky cestovať vozom alebo ist peši. Niesten my, ale aj obyvatelia Harkabuza vedia, že to nie je jednoduchá záležitosť a pritom pomerne drahá so zreteľom na obmedzené možnosti okresu. Asi v tom väzí príčina, pre ktorú sa táto nesmierne potrebná investícia odkladá z roka na rok. Je isté, že obdobie čakania na realizáciu tejto investície sa onedlho skončí. Kedy? Vynasnažime sa o tom informovať našich čitateľov z Harkabuza len čo dostoneme odpovedeť z Okresnej správy verejných cest prez. ONV v Nowom Targu, kam sme zaslali vaše celkom oprávnené otázky.

Domnievame sa, že otázka, ktorá sa dá oveľa ľahšie vyriešiť a pre obyvateľov Harkabuza je takisto dôležitá, je záležitosť domáckeho priemyslu. Nevieme, či by to mala byť výroba práve šindľov z miestnych zásob dreva, hoci naši čitatelia píšu, že „dreva je tu dosť“. Avšak myslíme si, že o tomto návrhu by mali pouvažovať nowotarské družstvá a preto ho adresujeme oddeleniu priemyslu prezidia ONV v Nowom Targu, ktoré sa celkom iste bude zaoberať touto záležitosťou.

A.

PODSRNIE

Cesta do tejto obce a zavedenie autobusovej dopravy sú takým istým problémom, ako nám píšu z Harkabuza. Výstavba tejto cesty, ako sa dozvadáme, trvá už dva roky, a nič nenasvedčuje, že by sa končila. Preto ani neprekvaňujeme, že listy v tejto veci sú plné netrpeľnosti.

Druhou otázkou nemenej dôležitou pre obyvateľov Podsrnia je výstavba novej školy. V starej škole — píšu nám — a v iných prenajímaných miestnostiach sa len horkoťažko pomestia všetky deti, nevraviač už o tom, že sa musia učiť na niekoľkých miestach. Tento návrh adresujeme Inšpektorátu prezidia Okresného národného výboru, lebo skutočne vyžaduje riešenie.

Ešte jedna tentoraz však radostnejšia záležitosť. Už dlhšiu čas sa miestna skupina KSCaS v Podsrni dožadovala pridelenia televízora pre klubovňu. MS sa usilovala o to aj na Obvodnom výbere v Jablonke, aj na Ústrednom výbere, píšali aj nám do redakcie s prosbou o intervenciu. Teraz klubovňa Spoločnosti v Podsrni dostala televízor. Naši krajania už nebudú nútení putovať niekoľko kilometrov do Podvylka, aby si pozreli televízny program. Pridelenie televízora umožnilo ministerstvo vnútra priznaním dodatočných finančných prostriedkov na uspojovanie najpáčivejších požiadaviek v oblasti vybavenia klubovní KSCaS na Orave, Spiši a v obciach obývaných českou národnostou menšinou.

Hoci to bola veľmi cenná pomoc miestnej skupine Spoločnosti v Podsrni, no jednako, ako nám píšu naši čitatelia, nie je to, žiaľ, posledná prípomienka. Jedná sa ešte o gramorádio a platne pre tu najšiu klubovňu.

Nemôžeme na tomto mieste dať odpoveď na otázkou v akom poradí Obvodný výbor v Jablonke splní túto požia-

davku. Požiadavky majú totiž aj klubovne iných miestnych skupín.

Vieme však, že každá pomoc priznaná MS, najmä tak výdatná ako televízor, si vyžaduje zo strany miestnych aktivistov niečo zdvorilé slová vďaka, ale predovšetkým zvýšenie vlastnej aktivity v práci pre Spoločnosť. Vyžaduje si zvýšiť spoločenskú aktivity všetkých členov miestnej skupiny. Preto tentoraz my máme návrh pre činiteľov a členov Spoločnosti v Podsrni: pouvažujte a na blížiacej sa volebnej schôdzi vystúpte s konkrétnym návrhom ako zorganizovať u vás súbor piesní alebo ochotníckeho divadelka. Vieme, že možnosti máte, ochotní sa nájdú, musíte teda len výjsť s iniciatívou, skutočne to stojí za to. Pouvažujte tiež o takom programme práce vašej klubovne, aby sa jej činnosť nekončila iba sledovaním televízneho programu, slovom, aby táto činnosť nebola len pasívna, ale aj tvorivá, zaangažovaná v rozvíjaní formy a obsahu práce klubovne. Obvodný výbor a Ústredný výbor vám celkom iste pomôžuť radosť a skúsenosťmi. Samotní členovia vašej MS budú mať tiež celkom iste svoje návrhy. Pouvažujte takisto ako by ste svojpracovními prácam možili obohatiť prácu Spoločnosti, pričiniť sa k vyriešeniu existujúcich materiálnych nedostatkov. Predzajazdová kampaň, ktorá práve prebieha v Spoločnosti, je výbornou príležitosťou pre riešenie takýchto otázok. Na- pište nám o tom.

A. A.

ORAVKA

Zivot malej dedinky Oravky, bohatej na prírodnú krásu, ovečenej kopcami sa podobá životu iných obcí. Ako vás, aj tam ľudia majú rôzne fažnosti a problémy, s ktorými si niekedy nemôžu poradiť sami, nevedia najmä s organizáciou džezového súboru. Tieto fažnosti aktivisti MS KSCaS z Chyžného sami nevyriešia, tu je potrebná pomoc Ústredného výboru. Domnievame sa, že túto pomoc si zaslúžia. Nezávisle od toho navrhujeme, aby sa všetky tieto otázky prediskutovali na volebnej schôdzi miestnej skupiny v Chyžnom.

Aktivisti miestnej skupiny Spoločnosti venujú veľkú stavostlivosť rozvoju kultúrnej práce, a výsledky, ktoré dosiahli svedčia, že sa skutočne majú čím pochváliť. No majú aj fažnosti spojené najmä s organizáciou džezového súboru. Tieto fažnosti aktivisti MS KSCaS z Chyžného sami nevyriešia, tu je potrebná pomoc Ústredného výboru. Domnievame sa, že túto pomoc si zaslúžia. Nezávisle od toho navrhujeme, aby sa všetky tieto otázky prediskutovali na volebnej schôdzi miestnej skupiny v Chyžnom.

OPRAVA

Milí čitatelia, v čís. 12/69 nášho časopisu na str. 11 do podpisu pod snímkou na ktorej sú deti z Kicor, nedopatrním korektúry sa dosiahl svedčia, že sa skutočne majú čím pochváliť. No majú aj fažnosti spojené najmä s organizáciou džezového súboru. Tieto fažnosti aktivisti MS KSCaS z Chyžného sami nevyriešia, tu je potrebná pomoc Ústredného výboru. Domnievame sa, že túto pomoc si zaslúžia. Nezávisle od toho navrhujeme, aby sa všetky tieto otázky prediskutovali na volebnej schôdzi miestnej skupiny v Chyžnom.

V tom istom čísle na str. č. 3, v článku Z organizačného života KSCaS, v prvom odstavci sú pomešané riadky. Správny text poslednej vety prvého odstavca mal by znieť takto: „Na toto stretnutí boli prejednané aktuálne otázky týkajúce sa kultúrno- osvetovej činnosti Spoločnosti i záležitostí spojené s našim časopisom.“

Bolo dohodnuté, že na výročnú poradu dopisovateľov Života zo Spiša a Oravy...“. Ďalej už text pokračuje správne. Prosíme, aby ste nám tieto chyby prepáčili.

Redakcia

ÚV KSCaS OZNAMUJE

Ústredný výbor Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku oznamuje, že súdr. Andrej Gajda — právny radca udeľuje našim krajanom bezplatné právne rady na Ústrednom výbere KSCaS v Krakove; ul. Szpitalna 38 každý Piatok od 15.30 do 17.30 hodiny. Využite túto možnosť, ak máte nejaké právne záležitosti.

Nedostatky pocítuje aj roľníky krúžok v Oravke, ktorý nemá svoj traktor. Z Jablonky mu sice ochotne požičia traktor, ale gazdovia hovoria, že sa na dve hodiny práce nevyplati privážať ho z inej dediny. Oravka veľmi potrebuje traktor aj pri stavbe spomínamej cesty.

Nedostatky pocítuje aj roľníky krúžok v Oravke, ktorý nemá svoj traktor. Z Jablonky mu sice ochotne požičia traktor, ale gazdovia hovoria, že sa na dve hodiny práce nevyplati privážať ho z inej dediny. Oravka veľmi potrebuje traktor aj pri stavbe spomínamej cesty.

Napokon miestni krajania sa sťažujú na ÚV KSCaS. Je to vari pravda, že Ústredný výbor na nich úpíne zabudol? Nazdávam sa, že nie, ale pri množstve svojich povinností nemá čas, aby sa stretol s tamojšími krajanmi. No, myslím, že aj napriek všetkej svojej práci, pomôže tam zažiť nejaký súbor už tento rok. Podotýkam, že podmienky pre súbor v Oravke sú. Je tam pekná klubovňa, ktorá iba čaká na návštevu a prácu ochotníkov.

Tento môj prihovor je želania pre všetkých krajanov

S poľutovaním Vám oznamujeme milí čitatelia, že nie našou vinou kalendár pre rok 1970 uverejňujeme na poslednej stránke tohto čísla a nie na zvlášnej kartónovej vložke.

Súčasne oznamujeme, že v súhlase s Vašimi návrhami sa vynasnažíme, aby kalendár na rok 1971 bol na zvlášnej vložke a to už v októbri t.r.

Redakcia

OD NÁS NIELEN O NÁS

Na schôdzach, ktoré sa konali minulý rok v miestnych skupinách KSČaS, ktoré boli venované záležitosťam nášho časopisu a predchádzali porady dopisovateľov zo Spiša a Oravy, ako aj na samotných

DOLNÁ ZUBRICA: Náš časopis, tak ako každé iné noviny, poštoví doručiteľia majú povinnosť doručovať našim čitatelom na adresu udanú pri vybavovaní predplatného bez oneskorenia, zakaždým keď Život pride na miestny poštový úrad. Prosíme vás, aby ste nám bežne hlasili každý prípad keď neobdržíte predplatný exemplár Života, aby sme mohli rýchle a účinne intervenovať. Chápeme fažkosti niektorých poštových úradov, avšak nemôžeme súhlasiť, aby boli riešene na úkor našich čitateľov, ktorí si zaplatili predplatné, ani na úkor nášho časopisu. Nemôžeme ľahostajne hľadieť na fakt, ktorý mal miesto v Zubriči, kde čitatelia dva alebo tri mesiace nedostavali predplatné exempláre. Života. Eutujeme, že sme sa to dozvedeli s takým oneskorením. V budúcnosti nám tiež prípad hláste ihneď. Pri takejto reklamácii musíte nám čitateľne napísat meno a priezvisko, ako aj adresu predplatiteľa a uviesť číslo Života, ktoré ste nedostali. Obraciame sa aj na našich obetavých čitateľov Spoločnosti, ktorí vždy prejavujú veľkú starostlivosť o propagovanie nášho časopisu, aby takéto prípady ihneď hlasili našej redakcii.

Horeuvedené pripomienky sa týkajú aj Fridmana a Falština, ako aj čitateľov z niektorých iných obcí odkiaľ sme dostali správy, že nedostávajú Život na adresy uvedené v predplatnom. Súčasne vám oznamujeme, že každý poštový úrad mal byť mat poukážky na vnútrosťné a zahraničné predplatné.

Co sa týka odmienc za účast v súťaži na predplatné Života za minulý rok oznamujeme čitateľom našej Spoločnosti, že tieto odmienc boli dvojaké: prvé - priznané našou redakciou a druhé Ústredným výborom KSČaS. Redakčné odmeny boli dňa 18 januára 1969 priznané súťažnou komisiou a odoslané poštou.

Na priznávanie odmienc ÚV Spoločnosti naša redakcia nemala priamy vplyv. Avšak v tejto záležitosti sme niekoľkokrát intervenovali, a tak koncom minulého roku (na porade dopisovateľov) Ústredný

poradach dopisovateľov v Novej Belej a v Jablonke boli nastolené mnohé otázky týkajúce sa práce Spoločnosti, bud' pripomienky intervencného charakteru. Nakoľko sa vyskytli prípady, že niekoľkí

členovia tej istej miestnej skupiny sa pýtali na tie isté záležitosti, preto doluvedené odpovede adresujeme nie tým, ktorí kladli otázky, ale miestnym skupinám:

výbor oznámi, že všetky odmeny boli doručené. Aby sme sa vyhli podobnej situácii aj tento rok, predložili sme Ústrednému výboru patričný návrh.

Súhlasíme s vašim návrhom, aby vo výbere každej miestnej skupiny KSČaS bol jeden člen zodpovedný za spoluprácu s mládežou. Tento návrh je teraz zvlášť aktuálny, nakoľko práve prebiehajú volby do výborov miestnych skupín, kde samotní členovia Spoločnosti majú možnosť rozhodnúť, komu zveria túto zodpovednú funkciu. Domnievame sa, že analogické funkcie mali by existovať aj na Obvodných výboroch a Ústrednom výbore.

Návrhy týkajúce sa zberania starých ľudových piesní sami žiaľ nie sú v stave realizovať. Mala by sa tým zaoberať naša Spoločnosť. Dúfame, že bude to jeden z návrhov predložených na zjazde KSČaS, ktorý sa má konáť v prvej polovici roku 1970.

FALŠTÍN: Pripomienky našu adresu sú správne. Na stránkach našho časopisu sa budeme viac zaoberať prácou miestnych skupín Spoločnosti, v tom aj problematikou vašej miestnej skupiny a vašej obec-

Návrhy týkajúce sa výstavy novej školy vo Falštíne a výučby slovenčiny sme odoslali Kurátoriu v Krakove a Osvetovému inšpektorátu ONV v Nowom Targu.

HORNÁ ZUBRICA: Vaše návrhy týkajúce sa organizovania výletov pre členov Spoločnosti podporujeme a predložíme Ústrednému výboru. Avšak podľa našej myšlienky tieto výlety mali byť usporiadávané nielen do ČSSR, ale aj do zaujímavých oblastí našej krajiny napr. k moru alebo do Varšavy. Zapojenie do týchto výletov mládeže sa celkom iste príčiní k prehľbeniu jej vlastivedných vedomostí a k aktivizácii mládeže v radoch našej Spoločnosti. Avšak odpovede na to, či tieto návrhy sú reálne musí dať ÚV KSČaS.

Sme toho istého názoru ako vy, že terajšie volebné schôdzky sú zaujímavé, ale významné. Na tomto mieste chceli by sme vám odpovedať na listy, v ktorých sa na nás obraciejete o radu, keď si same nevielete poradiť. Dúfame, že keď si prečítate listy a naše odpovede pomôžuť až vám v najrôznejších fažkách.

Redakcia

Vašu intervenciu týkajúcu sa zapisovania detí na hodiny slovenčiny v miestnej škole odovzdávame Kurátoriu v Krakove a Osvetovému inšpektorátu prezidia ONV v Nowom Targu.

NEDECA: Vaše návrhy týkajúce sa spolupráce miestnej skupiny s mládežou sú veľmi správne. Sme presvedčení, že k zlepšeniu na tomto úseku sa príčiní výsledky vašej poslednej volebnej schôdzky. Podľa informácií predsedu ÚV J. Molitorisa, harmoniku dostanete tento rok. Sme toho istého názoru ako vy, čo sa týka organizácie recitátorovských súťaží pre slovenskú školskú mládež. Vaše pripomienky sme predložili Ústrednému výboru KSČaS.

Súhlasíme aj s vašimi kritickými poznámkami na adresu Obvodného výboru v Jablonke, ktoré sa týkajú posledných eliminácií divadelných súborov Spoločnosti na Orave pred odcestovaním na výstupenia v Martine. Tak dôležité podujatie nemôže Spoločnosť organizovať bez patričnej propagandy medzi krajanmi. Ak by obyvatelia Jablonky boli načas informovaní, sála celkom iste by nebola prázdna. Dúfame, že Obvodný výbor v Jablonke vyvodí z toho patréné uzávery a nabudúce organizácia podobných podujati bude lepšia.

NOVÁ BELA: List nášho čitateľa Andreja Skupina zamestnaného v Novej Belej, okres Nowy Targ o tom, ako získať obracačku sena, sme postúpili poľnohospodárskemu oddeľeniu ÚV. Z listu vysvitá, že náš čitateľ Skupin je vzorný a dobrý gáza pracujúci s ceruzkou v ruke. Píše, že doteraz sa nesnažil kúpiť obracačku sena, lebo nemal toľko peňaží. Z výnosu gazdovstva splácal výdavky na elektrifikáciu, na prestavbu inventárnych budov, na stavbu hnojiska, sily, jamy na hnojovku a na melioráciu pôdy.

V dôsledku týchto krokov značne stúpla nielen úroda obilní (má vyše 7 ha ornej pôdy), ale aj sena. Teraz si čo-to usporil na obracačku sena na pofah jedným koňom v cene 4 950,- zł. Tento stroj mu uľahčí mnoho roboty pri hrananí a sušení sena, lebo pracuje len so svojou ženou.

Podľa našich informácií tiež stroje na konský pofah sa neprideľujú rolníckym krúžkom a majú byť v predaji v tamomjesej PZGS. Do roku 1969 ponuka týchto strojov (obracáčka typ Z 208/0) sa rovnala dopytu. Krakovský kraj dostaňe v roku 1970 vyše 550 kusov obracačiek sena.

List A. Skupina sme zaslali tajomníkovi pre rolníctvo OV PZRS v Nowom Targu, aby sa umožnila kúpa stroja.

PEKELNÍK A ORAVKA: Návrhy týkajúce sa elektrifikácie vašich obcí predkladame odd. poľnohospodárstva a lesníctva prez. VNV v Krakove a prez. ONV v Nowom Targu.

PRIVAROVKA: Váše pripomienky na adresu ÚV KSČaS a redakcie týkajúce sa zavedenia v Spoločnosti evidencie členov KSČaS, účastníkov ozbrojeného boja s fašistickým okupantom počas poslednej vojny a písania viac na túto tému v našom časopise, považujeme za veľmi cenne. Budeme mušieť v redakcii pouvažovať o spôsobe zhromaždenia informácií o všetkých účastníkoch tohto ozbrojeného boja a ich popularizovania na stránkach Života. Prosíme vás, milí čitatelia, aby ste nám pomohli v tejto záležitosti. Posielajte nám informácie o všetkých účastníkoch, Čechoch a Slovákoch, ktorí bojovali proti okupantom na fronte alebo v hnutí odporu počas poslednej vojny.

TRIBŠ: Váš názor, že v klubovni vašej miestnej skupiny KSČaS mal by sa nachádzať štátne znaky a portréty najvyšších stranických a štátnych činiteľov je správny. Tento návrh odsielame na ÚV KSČaS, aby sa problém zaobrábil všeobecne pre všetky klubovne Spoločnosti s poznámkou o aktualizovaní aj iných fotografií a ilustrácií nachádzajúcich sa v niektorých klubovnach (napr. v Novej Belej).

VEĽKÁ LIPNICA: Podľa informácií Obvodného výboru KSČaS v Jablonke premietací aparát, ktorý má Spoločnosť k dispozícii sa už mesiace nachádza v oprave v Krakove. Vaše pripomienky, že tento aparát nie je preto, aby ležal v Krakove, ale aby bol plne využitý pre premietanie filmov v miestnych skupinách Spoločnosti na Orave sú správne. Ústredný výbor mal by vyriešiť aj otázku zabezpečenia filmov pre tento zariadenie. Obvodný výbor v Jablonke mal by zasa konečne vyriešiť záležitosť kinooperatéra.

VYŠNÉ LAPŠE: Pokiaľ ide o vyriešenie právneho stavu klubovne vašej miestnej skupiny KSČaS, do výstavby ktorej ste vložili tak veľa práce, intervenujeme na ÚV KSČaS. Vybavenie klubovne a ustálenie programu jej rozvoja je zvláštnou tému, ku ktorej sa vrátíme, keď sa zoznáime s výsledkami vašej volebnej schôdzky. V záležitosti cesty intervenujeme na Okresnom výbore verejných cest.

Adam Adamec

RIADKY DÔVERY

MILÉ ČITATEĽKY,

ako ste si všimli na stránkach tohto čísla veľa miesta sme venovali práci našej Spoločnosti. Práve preto výnimco nejanuárové číslo neprináša Vašu stránku. Prosíme, aby ste nás ospravedlňili. Avšak ako náhradu sme pre Vás zaviedli nový kútek Riadky dôvery. Pište nám či Vás zaujíma, tak isto prosíme, aby ste sa na nás obracali s otázkami, na ktoré v Riadkach dôvery budeme odpovedať.

Redakcia

Milé čitateľky! Na tomto mieste chceli by sme vám odpovedať na listy, v ktorých sa na nás obraciejete o radu, keď si same nevielete poradiť. Dúfame, že keď si prečítate listy a naše odpovede pomôžuť až vám v najrôznejších fažkách.

MARIANNA S. nám píše: „Som tridsaťosemročná, vydáta a mám len jedno dieťa. Moja dcéra má osemnásť rokov. Naše manželstvo je veľmi šťastné. V poslednom čase však vznikli medzi nami určité nedorozumenia. Naša dcérka Mariška by na budúci rok mala maturovať, ale nedávno prišla za nami a povedala, že má chlapca, ktorý je vyučený mechanik, po vojeniňe a že sa chce za neho ihneď vydávať. Môj manžel je toho názoru, že dcérka by mala najskôr maturovať a až potom sa vydávať, ja si zasa myslím, že maturita pre dievča nie je taká nutná. Ved' aj ja som sa vydávala osemnásťročná a s manželom pekné vychádzame. Keď budú bývať na vidieku, tak ako my, veru maturitu nepotrebuje. Kto má pravdu? Manžel alebo ja?“

Milá Marianna! V prípade tvojej dcéry sme toho istého názoru, ako tvoj manžel. Tvo-

ja dcérka by mala zmaturovať! Dnes, keď sa každé dievča a chlapec snaží nadobudnúť vzdelanie, podľa možnosti čo najvyššie, nebolo by správne, keby tvoja dcéra kvôli vydávaniu nechala školu. Ved' je ešte veľmi mladá a ak ju jej snubenc skutočne miluje, celkom iste bude čakať. Veľmi často také čakanie budúcim manželom len prospeje. A tvoj bútca za celkom iste bude rád, keď bude mať vzdelanú manželku, aj keď dnes súri so sobášom. Nevieš či dcéra nebude chcieť pracovať aj ako vydatá a vtedy jej maturitné vysvedčenie bude nutne potrebne. Dnešná doba si vyžaduje ľudí vzdelaných po každej stránke, už dávno sú preč časy, keď žena patrila iba do kuchyne. Preto pouvažuj a nahovor dcérku, aby najskôr zmaturovala a len potom myslala na sobáš.

ELIZABETH TAYLOR

Sa narodila 27. februára 1932, je považovaná za najkrajšiu ženu na svete. Je manželkou filmového herca Richarda Burtona a matkou piatich detí.

SKÔR NEŽ ZAČNEŠ BUDOVAŤ

Ministerstvo stavebnictva spolu s redakciou Chlopskej Drogi už niekoľko rokov organizujú súťaže tzv. „Zlatej Wiechy“. Účelom súťaže je, aby sa na základe návrhov roľníkov mohli vytvoriť podmienky pre projektovanie dobrých hospodárskych stavieb. Stavba by mala zaisťovať dobré podmienky pre dobytok a súčasne by mala uľahčovať organizáciu roľníkovej prace.

V súčasnosti nemáme veľa takýchto návrhov a len málo roľníkov si vybudovalo modernú, mechanizovanú maštaľ. Stáva sa však, že si roľník správne naplánoval mechanizáciu najťažších prác v maštaľi, no nemôže si kúpiť patričné zariadenie. Preto sa plánovalo, aby konštruktéri a odborníci začali práce, ktoré by poskytli údaje, aké stroje by sa mali vyrábať, aby sa práce okolo chovu mohli mechanizovať. Nakoniec chov dobytka sa rýchle rozvíja, tieto práce sa musia urobiť čo najskôr.

Moderná maštaľ by mala byť plynátkovým a hnojivovým pásmom. V podmienkach súkromne hospodársich roľníkov najlepšie je piestor 1.80 až 1.95 m pre dobytok. Ak dobytok spravne uviažeme k žabu, bude mať vždy čisté miesto, čo zasa roľníkom celkom iste ušetrí veľa práce.

Pre krmenie dobytka sú najlepšie nízke betónové žabky s krmovinovým stolom. Predný bok žabu by nemal byť vyšší ako 15 cm počítajúc od úrovne miesta, na ktorom krava leží. Je dôležité, aby dno žabu bolo umiestnené 2 cm nad podlahou. Ide predovšetkým o to, aby sme dobytku vytvorili počas krmenia podobné podmienky, ako má na pasienkoch. Nízka predná stena žabu umožňuje krave, ktorá leží, aby si naň položila hlavu. Práve takéto riešenie na súťaži predložil mla-

dý roľník z Kozienského okresu. Zootechnici kladne hodnotili návrh roľníka Klapkowského z Witkovic, ktorý za tento návrh dostal televízor v hodnote 9.500 zl.

V modernej maštaľi povala by mala byť vyriešená tak, aby si tam roľník mohol uschovávať seno alebo slamu. Takáto povala je dvojnásobne užitočná. Po prvej otepnuje strop, ktorý sa dnes najčastejšie buduje zo železobetónových panelov a po druhé roľníkom uľahčuje prácu, lebo seno a slamu môžu z povala zhodiť priamo do žabu.

V starých maštaľach sa len zriedkavými stretávame s ventiláciou. V súčasnosti podmienkou modernej maštaľ je správny ventiláčny systém. Najlepšou ventiláciou je systém vtláčajúci do maštaľi čerstvý vzduch a vysávajúci už použitý. To znamená, že vzduch by mal vchádzat do maštaľe otvormi umiestnenými pod povalem a oblokmami. Rámy oblokov v maštaľi podľa odborníkov by mali byť také veľké, aby na 1 m² obloka pripadalo 10 až 12 m² podlahy maštaľe. Najlepšie sú obloky so železnými ráhami. V súčasnosti roľníci si môžu takéto rámy kúpiť v GS. Malé okienka v oblokoch sa mali otvárať dovnútra, súkromie dohora, aby studený vzduch prúdi hore a trocha sa ohrial skôr, ako ho dobytok použije.

Ventilačné otvory odvádzajúce použitý vzduch z maštaľe by mali byť umiestnené v strope. Nesmieme zabúdať na to, aby otvory odvádzajúce vzduch z maštaľe boli od povale do strechy dobre ohriaté. Pre tento účel môžeme použiť „styropian“. Týmto spôsobom predimeňme skvapalňovaniu teplého vzduchu už vnútri otvoru.

Tí roľníci, ktorí majú v maštaľi vodu, môžu si inštalovať automatické napájadlo (jedno napájadlo pre dve kraliny). Roľníci, ktorí majú traktor, môžu pomocou čelného zhrňovača odstraňovať hnoj.

Správne je mechanizovať aj dojenie. Najlepšie dojacie stroje sa v súčasnosti vyrábajú v Krakove. Sú to elektrické stroje s nádobami na mlieko, ktoré môžeme kúpiť asi za trisíc zlatých. Tako mechanizovaná maštaľ uľahčuje prácu najmä gázdinkám, ktoré sa predovšetkým zaobrájú chovom dobytka.

D. P.

V druhej polovici novembra sa vo Varšave konal zjazd záhradkársko-zeleninárskeho družstevníctva. Zjazdu sa zúčastnilo 300 delegátov, ktorí zastupovali viac ako štyristo tisíc záhradníkov. Zjazd mal jubilejný charakter, keďže sa konal na 25. výročie existencie družstva, založeného na ilegálnej schôdze v Dwikozoch pri Sandomierzi ešte počas fašistickej okupácie.

Na tomto mieste treba poznamenať, že Poľsko je na poprednom mieste v Európe medzi producentmi zeleniny. Vďaka aktívite tohto družstveníctva ročná spotreba zeleniny na jedného občana dosiahla 100 kg. Hlavná práca družstevníctva sa zameriava na kontraktáciu, školenie, odbornú pomoc, zlepšovanie organizácie výkupu a zväčšovanie povrchu skladov pre uschovávanie

Družstvo sa okrem ovocinárstva zaobrába aj včelárstvom. Naši včelári ročne zbierajú veľké množstvo medu, až 11 000 ton z 1 380 000 úrov. Ale delegáti, ktorí zastupovali včelárov, neboli spokojní s týmito výsledkami. Konštatovali, že je u nás príliš mälo tovarových včelínov, čiže takých, ktoré by dávali med predajom organizovaným spôsobom.

Včelári v Poľsku majú viac ako 200 000 včelínov, ale v tom iba 30 000 takých, čo dávajú tovarovú produkciu. Po mede, ktorý, ako vieme, je veľmi zdravý, je veľký doprav, a to nielen v Poľsku, ale aj v cudzine.

Na pomerne rýchly rozvoj zeleninársko-ovocinárskeho družstva mal značný vplyv fakt, že v posledných

ČOM SA RADILI ZÁHRADNÍCI ?

zeleniny v zime. Záhradkársko-zeleninárske družstvo koná veľmi záslužnú prácu starajúcu sa o omiadzovanie našich ovocných záhrad, zavádzanie nových druhov stromov a krov, ako aj o popularizáciu vedeckých poznatkov v tomto odbore.

Na zjazde sa však poukazovalo aj na isté nedostatky v rozvíjaní zeleninársko-ovocinárskej produkcie. Situácia je dnes taká, že viac ako 30% ovocia dodáva varšavské vojvodstvo, potom lubelské, rzeszowské, krakovské a kielecké. Poukazovalo sa aj na to, že zo 78 mil. ovocných stromov iba polovica dáva toľko, kolko by mala dávať. Ostatné dávajú ovocie zlej kvality, často pre nedostatok starostlivosti, ktoré sa hodí len na priemyselné spracovanie.

rokoč sa na investície vynaložilo oveľa viac ako jednu miliardu zlôtých. Túto sumu investovali predovšetkým do výstavby chladiarni, skladov atď., ako aj na vedecko-výskumné ciele. Uvažovalo sa aj o zlacnení zeleninársko-ovocinárskej produkcie, keďže v rodinných rozpočtoch výdavky na nákup týchto produktov tvoria pomerne veľkú časť. Samozrejme jediným činiteľom, ktorý môže mať vplyv na zlacnenie zeleninársko-ovocinárskej produkcie, je zväčšiť výrobu a zlepšiť dopravu.

Smernice schválené zjazdom budú ukazovať cestu pre ďalšiu prácu tejto organizácie, tak dôležitej pre rozvíjanie poľnohospodárskej produkcie.

D. P.

NOVINKY • SKÚSENOSTI

SOVIETSKÉ DRUHY PŠENICE

Súčasná poľnohospodárska veda sa zaobrába predovšetkým otázkami zvyšovania rastlinnej produkcie a chovu. Vieme, že po chemizácii poľnohospodárstva a používaní minerálnych hnojív musia nasledovať nové druhy obilia.

V ZSSR v najbližšom čase sa vymenia všetky druhy dosiaľ pestované ozimnej pšenice, čo záistí zvýšenie hektárového výnosu o 4

až 6 q z hektára. Dá sa to dosiahnuť vďaka výsledkom dosiahnutým sovietskymi vedcami, ktorí v posledných rokoch doposiaľovali mnoho veľmi úrodných odrôd pšenice, odolnej voči chorobám a polieniu. Ide totiž o to, aby sa v každom prirodno-klimatickom pásmi pestovali odrôdy pšenice najlepšie prispôsobené miestnym podmienkam.

Mimoriadnu pozornosť si zasúľia práce prof. Lukanienko. Ním vystepovaná pšenica Bezostnaja rastie dnes na miliónoch hektárov v ZSSR, Poľsku a Bulharsku. Minulý rok nové druhy pšenice Aurora a Kaukaz dali na pokusných poliach až 80 q z ha. Prof. Lukanienko vysteboval z pšenice Bezostnaja zakrpatený druh, v ktorom zrno čini 85% celej rastliny. Vedci sa teraz sústredia na vystepovanie v budúcnosti takého druhu pšenice, ktorý by odolával vetru a nezálahol, čo prináša veľké straty. Je dôležité, že zakrpatený druh ozimnej pšenice je veľmi úrodný a odolný voči chorobám.

ELEKTRIZOVANIE OSEVNÉHO ZRNA ZVÝSUJE ÚRODU

Sovietski vedci v snahe zvýšiť výnos obilia, popri hnojení a siati dobrých druhov zrna vynášli zaujímavú metódou, ktorou používajú dovoli dosiahnuť výšiu úrodu. Metoda spočíva na zavádzaní striedavého elektrického prúdu vysokého napäťa do osevného zrna. Podľa názoru týchto vedcov, počas pôsobenia striedavého elektrického prúdu na obilie prebieha jú v ňom chemické reakcie, ktoré majú vplyv na rast energie klíčenia zrna. Zistilo sa, že elektrizované osevne zrno klíči skôr a jeho vegeta-

tívne obdobie je kratšie. Vďaka tomu žatva bola o týždeň skôr.

Počas pokusov s osevným zrnom, na ktoré pôsobil elektrický prúd, dosiahli vyššiu hektárovú výnos jačmeňa a ovsa o 15%, kukurice o 18%.

Stroj na elektrizovanie osevného zrna je jednoduchý. Je to nádrž a na jej protilehlých vnútorných stenách sú elektródy. Po naplnení nádrže zrnom sa do elektród zapája elektrický prúd. Elektrizovanie trvá 30 sekúnd. Najlepšie výsledky dosiahli vtedy, keď zrno elektrizovali 20 dní pred siatím. Podľa odborníkov táto metoda v budúcnosti umožní zvyšovať úrodu pestovaných rastlín.

ROL'NÍCKY KALENDÁR

FEBRUÁR – ÚNOR

Bliží sa obdobie, keď plánujeme jarné siatice. Za pekného mrazivého počasia využívame na pole hnoj. Pri krmení dobytka treba dať pozor, aby sme mu nedávali skazené krmivá. Nesmieme tiež zabudnúť objednať si kurence. V ovocných záhradách natiere stromy vápnom, ak ho cez zimu dážď a sneh zmyli. Koncom februára musíme urobiť zimný postrek stromov a ak je teplo očistíť a preriediť koruny ovocných stromov. Je tiež načasné, aby sme si zadovážili minerálne hnojivá potrebné na jar.

V tomto článku prinášame niekoľko pokynov týkajúcich sa krmenia kráv v zime.

V zimnom období musíme kravy krmieť tak, aby dávali čo najviac mlieka a súčasne, aby sa udržali v dobrej forme. Krmivá by mali kravám dávať všetko čo potrebujú, aby žili a produkovali mlieko, aby boli nasýtené a súčasne aby krmivá boli chutné. Pritom by sa krmivá mali voliť tak, aby náklady boli čo najnižšie. Pri krmení kráv je veľmi dôležité zachovať stále a rovnometerné krmenie čiže musíme sa vyvarovať častých a náhlých zmien krmív. Ak chceme prejsť na iný druh krmivá, musíme to robiť postupne, aby sme dobytok pripravili. Počas celého zimného obdobia sa musíme staráť, aby kravy dostávali krmivá suché a šťavnaté, a ak treba aj plnohodnotné.

Zásoby krmív, ktoré máme, musíme si rozložiť rovnomerne na celé zimné obdobie.

Presné plánovanie podávania krmív umožňuje vyvarovať sa mŕnotratnosti a zaisťuje nám potrebné množstvo aj na jar. Pri plánovaní nesmíme zabúdať na poradie podávania jednotlivých dru-

hov krmív. Najskôr podávame kravám krmivá meno trvanlivé, o ktoré sa obávame, že sa môžu počať. Sú to predoškým: repa a slabšie konzervovaná siláž.

Zo skupiny suchých druhov krmív má pre kravy podstatný význam seno. Vo veľkej miere kryje požiadavky organizmu na bielkoviny, minerálne soli a iné zložky.

Pre jednu kravu určíme si 4 až 5 kg sena denne. Ak namiesto sena dávame kravám slamu, musíme ich dodatočne kŕmiť plnohodnotnými krmivami.

Pri plánovaní dennej dávky krmív nesmíme zabúdať na šťavnaté krmivá. Zvyšujú totiž chuť, reagujú trávenie, spôsobujú lepšie využitie slamy a povzbudzujú činnosť mliečnych žliaz. Pokým ide o šťavnaté krmivá, najväčší význam má siláž, aj keď mnohí roľníci ju ešte nepoznajú. Siláž plní stále väčšiu úlohu v racionálnom krmení dobytka. Môže nahradiť okopaniny a pri správnom použití dokonca aj seno. Siláž s rozličným dietetickým pôsobením mali by sme podávať súčasne. Napríklad siláž z listov cukrovej repy pôsobí ako prejimadlo, a preto by sme ju mali podávať dobytku spolu so silážou z kukurice, ktorá má práve opačný účinok. Siláž pripravenú z listov cukrovej repy by sme mali miešať s plevami, ktoré okrem toho, že zmenujú účinok siláže ako prejimadla majú veľký význam ako krmivo, ktorým nahradzujeme seno alebo slamu. Denná dávka siláže pre jednu kravu činí 10 až 30 kg. Keď používame siláž nesmíme zabúdať na minerálne zložky akými sú kromo-

vinová krieda a kostná múčka (120 až 150 g pre jednu kravu denne) alebo miešanka MM.

Krvá, ktoré dávajú väčšie množstvo mlieka, dodávame plnohodnotné krmivá. Tieto krmivá sú však drahé a preto musíme s nimi dobre hospodáriť. Pri veľmi nízkej kvalite normálnych krmív dodávame plnohodnotné krmivá od 8 lit. mlieka hore. Pri lepšej kvalite normálnych krmív plnohodnotné krmivá dodávame kravám s oveľa vyššou dojivosťou.

Správne krmenie kráv je nepredstaviteľné bez normovania denného množstva krmív. Roľníkom môže dobre poslužiť kniha Normy živienia, ktorú by si mal kúpiť a v praxi používať každý roľník. Krmenie dobytka „od oka“ je nesprávne, prináša malé výrobne efekty a spôsobuje značné straty.

Kravy krmíme dvakrát denne, ráno a poobede. Zakaždým dávame polovicu hodnotných krmív, šťavnatých a sena. Na noc do rebríka pridávame kravám aj slamu. Po každom krmení musíme krvávnu napájať.

Nehľadiac na to, že udržujeme maštaľ vo vzornom poriadku, musíme kravy aj čistiť. Nesmieme dovoliť, aby mali srsť pokrytú prachom a pozlepovanú zaschnutú hnojom. Špinu má veľmi zlý vplyv na zdravie a dojivosť kráv.

Cistota v maštaľi, dobré osvetlenie a čerstvý vzduch sú tak isto dôležité ako rovnometerné a dosatočné krmenie.

S.D.

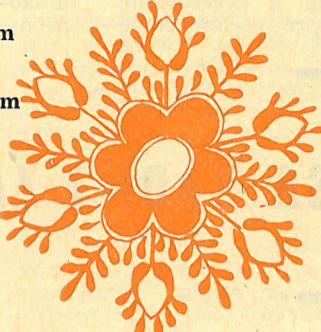
DRAHÍ MLADÍ PRIATELIA!

Vieme, že mate radi moderné pesničky, často sme tieto uverejňovali na stránke určenej mládeži. Teraz chceme vás oboznámiť so slovenskými ľudovými piesňami, ktoré celkom iste poznajú vaši dedovia a otcovia. Texty uverejňujeme bez nôt, vedľa melódie celkom iste všetci poznáte. Napište nám, aké ľudové piesne chceli by ste v budúcnosti vidieť na stránkach Života.

PRÍDI TY, ŠUHAJKO

Prídi ty, šuhajko, ráno k nám,
uvidíš, čo ja to robievam:
ja ráno vstávam, kravy napájam
ovečky na pole vyháňam.
Ja ráno vstávam, kravy napájam
ovečky na pole vyháňam.

A keď si tu prácu vykonám,
potom si veselo zaspievam:
a pri tom speve, ako pri práci,
zavše len na teba myslievam.
A pri tom speve, ako pri práci,
zavše len na teba myslievam.

ROZLUŠTENIE PRIPADU OBESENEC

Keby sa bol Rags obesil sám, debničky by nestali jedna na druhej. Samovrah by vrchnú z nich musel zhodiť.

ROZLUŠTENIE:

Test I.: kúsok č. 3 Test III.: kúsok č. 1
Test II.: kúsok č. 2 Test IV.: kúsok č. 3

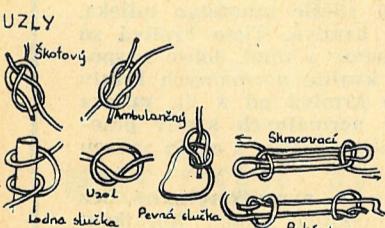
Odmény vyžrebovali: Vlasta Metelská z Katovic, Michal Hrušovský z Bratislav, Tadeusz Klecha z Varšavy, Kowalezyk Walenty z Krempach, Elżbieta Rossol z Varšavy, a tiež J. Zhyžny (priezisko je nečitateľné) z kežmarku. Itomeru sa život veľmi páči, a ktorý nám posielal aj novoročné želania.

UZLOVANIE

Zivot v prírode, ale napokon aj súkromný život nás často nútí používať povraz. Preto treba, aby každý chlapec a dievča poznali aspoň niekoľko základných druhov uzlov, ktoré by vedeli správne použiť a správne uviazať i v tmavej noci.

Je sice pravda, že na záživo- vanie povrazov nemusí nikto brat vyučovacie hodiny, ved' povraz vie zviazať aj malé dievča, ktoré ho dokonca vie aj tak zauzliť, že ho nikto nerozozufiť, ale práve v tom je háčik. Každý chlapec musí viedieť zviazať povraz tak, aby ich vedeľ kedykoľvek a veľmi rýchle rozviazať, ale tiež tak, aby ním zaviazaný uzol držal podľa potreby do toho času, kym je to potrebne. Súčasne sa musí dať uzol pomerne ľahko rozviazať. Ziskava sa tým čas, šetri sa povraz alebo lano, ktoré iste v blízkej či ďalej budúcnosti budeť potrebovať.

Chlapci a dievčatá už pri prvej skúške mali by viedieť zviazať aspoň týchto 6 základných uzlov:

★ Ambulančný — Pre jeho plochost zavádzajú sa ním obvazy pri zavádzaní rán. Plochost užla je výhodná, lebo zaviazaný uzol netlačí. Zväzuju sa ním povraz alebo obvazy rovnakej hrúbky.

★ Skotový — Používa sa na zväzovanie povrazov nerovnakej hrúbky. Na mokrý povraz sa viaže dvojito.

★ Lodný uzol — Pripevňuje sa ním lano o kôl, strom a podobne.

★ Skrakovací — Slúži na dočasné skrátenie povrazu, keď povraz nechceme z hocjakého dôvodu rozrezat.

★ Rybársky — Používa sa na prepravu predmetov cez neprekonateľné prekážky (rieku, priepast a pod.) ako i na zväzovanie mokrych povrazov.

★ Pevná slučka — Používa sa najmä v horolezecku na zavesenie sa, dopravu ranejneho a batožiny. S výhodou ju možno použiť na prívádzanie zvierat okolo krku, lebo je istota, že sa slučka neutiahne.

Ako možno určitý uzol najlepšie a správne zaviazať, názorne ukazujú obrázky.

Uzol dobre zaviazaný zabezpečuje, že povraz v uzle nepovoli a tiež, že ho budeme môcť rýchlo rozviazať bez toho, aby sme použity povraz znehodnotili (napr. rozrezať). Preto treba uzlovaniu venovať veľkú starostlivosť. Viazanie uzlov môže nacičovať aj vo forme sútaži jednotlivcov i celých družín.

VLADIMÍR HOLAN

KDYŽ JSEM BYL MALÝ,
SNĚŽÍVALO
TŘEBAS TŘI DNY.

TEĎ SNĚŽÍ MÁLO.

MRÁZ BRZY NATO
NA ZEM PAD'.
ZLE BYLO PTÁČKŮM,
MĚLI HLAD.

MAMINKA MOJE O NĚ DBALA.
HNED VELKOU HROUDU LOJE VZALA

A PŘIVÁZALA NA VĚTEV...
COS TÍKLO KDES, BA, SKORO ZPĚV.

PRVNÍ, KDO DO HODÚ SE DALA,
SYKORKA BYLA PROMODRALÁ,

MLADÝM • MLADŠÍM • NAJMLADŠÍM

NA ZAČIATOK HRDINOVIA Z ČIAS BUFALLO BILLA

MARK TWAIN

TEN POVESTNÝ ZABIJÁČ SLADE

Odo dňa pred našim príchodom do Julesburgu väčšina rozhovorov pohoničov a sprievodecov sa krútili okolo tohto Slade. Aby si čitateľ z Východu mohol utvoriť jasnú predstavu o tom, čo je to desperádo zo Skalistých hôr na najvyššom stupni svojho vývinu, spojím jednotlivé rozpravky do súvislého rozprávania a podám ich tu takto:

Slade pochádzal z dobrej rodiny zo štátu Illinois. Keď mal zo dvadsaťsest rokov, v hárke zabil muža a ušiel z krajiny. V St. Josephe v štáte Missouri sa pridal k jednej z prvých výprav vysťahovalcov do Kalifornie a poverili ho jej vedením. Raz sa na planinách dostal do prudkej hárky s jedným z pohoničov a obaja vytiahli revolvery. Kočiš bol rýchlejší a zbraň mal pripravenú skôr. Slade preto vyhlásil, že škoda marí životy pre takúto maličkost. Navrhhol, aby odhodili revolvery a vybavili si spor pásťami. Nič netušiaci pohonič súhlasil a odhodil revolver — a tu sa Slade vysmial jeho prostoduchosti a chladnokrvne ho zastrelil.

Ušiel a nejaký čas viedol divoký život, strieľavo bojoval proti Indiánom a vyhýbal sa illinoiskému šerifovi, ktorého vyslali, aby ho zatkol pre prvú vraždu. Rozpráva sa, že v jednej bitke s Indiánmi vlastnoručne zabil troch Indiánov, odrezal im uši a posil ich s pozdravom náčelníkovi kmeňa.

Slade sa čoskoro preslávil svojou neohrozenou bezivočivosťou, ktorá mu pomohla k významnému úradu okresného dozorca v Julesburgu namiesto zosadeného pána Julesa. Od istého času sa totiž začali strácať kone Spoločnosti a dostavníky prepádávali bandy vyvrheľov, ktoré s výsmechom reagovali na každú námitku proti takýmto výtržnostiam. Slade však mal dosť odvahy. Desperádi čoskoro zistili, že nový dozorca je chlap, čo so neboji na tomto svete ničoho. Dokázal si rýchlo poradiť s každým výtržníkom. Dôvodom tomu prepady dostavíkov prestali a nikto sa neodvážil siahnuť na majetok Spoločnosti. Nech sa robilo, čo chcelo, a nech si to odskákal, kto chcel, Sladove dostavníky vždy pre-

šli! Pravda, Slade musel poslať na druhý svet niekoľko chlapov; niekto tvrdí, že troch, iný že štyroch, niektorý dokonca šiestich, kým dosiahol túto zmienu k lepšiemu; svet však tým nebol nijako ochudobnený. Prvý ozajstné tažkosti mal s bývalým dozorcem Julesom, ktorý mal tiež povesť bezohľadného desperáda. Jules nenávidel Slada, pretože nastúpil na jeho miesto, a čakal iba na vhodnú príležitosť — na boj. Po čase sa Slade odvážil zamestnať muža, ktorého Jules kedysi prepustil. Potom sa zmocnil konského záprahu a obvinil Julesa, že ho odviedol a skryl si ho kdeši pre vlastnú potrebu. Tým bola vypovedaná vojna a obaja chlapia či-hajúc na seba po niekoľko dní sa bojovne prechádzali mestom. Jules bol ozbrojený dvojhľavňou poškou a Slade svojim revolverom, ktorý vytváral dejiny. Keď Slade raz vchádzal do obchodu, vpálil mu Jules, skryvajúci sa za dverami, obsah pušky do chrbta. Slade sa mykol a Jules dostal na odplatu niekoľko nepekných rán z revolvera.

Obaja súperi klesli na zem a odnesli ich domov. Obaja prisahali, že najbližšie budú mieriť lepšie a vynakajú smrtonosné dielo. Obaja boli dlho pripravani na lôžko, ale Jules sa z toho dostal prvý, vzal svoj majetok, naložil ho na niekoľko mulíc a ušiel do Skalistých hôr, aby v pokoji nabral sil na deň odplaty. Niekoľko mesiacov po ňom nebolo ani chýru ani slychu a pomaly na neho všetci zabúdali, prirodene, okrem Slada. On nepatrial medzi tých, čo zabúdajú. Naopak, všeobecne sa vravelo, že vypísal odmenu pre toho, kto mu ho priviedie živého alebo mŕtvého.

Keď po čase diaľková poštová spoločnosť viedela, že Slade svojou energickou vládou zaviedol pokoj a poriadok na jednom z najhorších úsekov trate, preložila ho do okresu Rocky Ridge v Skalistých horách, aby sa presvedčila, či aj tam urobí podobné zázraky. Bol to pravý raj vyvrheľov a desperádov. Po nijakom zákone nebol pamiatky.

(POKRAČOVANIE V BUDÚCOM ČÍSLE)

UROB si sám

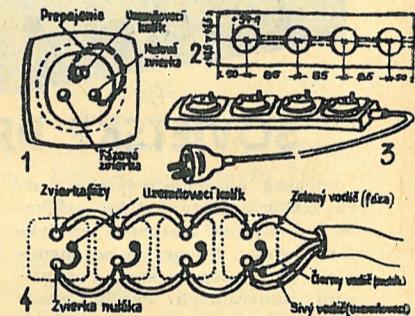
PREDLŽOVAČKA

Izolovaným lankom prepojíme všetky pravé zvierky, potom lankom inej farby pospájame ľavé zvierky a napokon prepojíme na zvierky nulového vodiča aj všetky uzemňovacie kolíky. Skrutku uzemňovacích kolíkov je označená symbolom uzemnenia.

Základnú doštičku si vyrobime z tvrdého dreva, hrúbky 20 mm, dĺžky 355 mm a šírky 95 mm. Vyrezeme do nej štyri otvory priemeru 54 mm v takých rozstupoch, ktoré sú udané na obrázku. Naspodku doštičky — a to prostredkom po celej dĺžke — urobíme ryhu pre dva prepojovacie vodiče, a v prostredku bočnej steny otvor pre prívodný trojžilový kábel. Potom doštičku ošmigrujeme a natrieme fermežou. Po uschnutí celú doštičku natrieme acetónový lakom.

Potom zásuvky rozmontujeme a do vyrezaných dier priskrutkujeme vnútorné časti zásuviek. Postupujeme presne podľa vyobrazenia.

Trojvodičový kábel má jednotlivé žily označené farebnie. Zelený vodič privádzajme na zásuvky. Nulový vodič nech bude čierny a vodičom sivej farby prepojíme vlastne všetky kolíky predlžovačky s kolíkom zásuvky na stene. Na spodok doštičky pris-

1. Správne zapojenie zásuvky. 2. Základná doštička pre montáž zásuviek. 3. Celkový pohľad na predlžovačku. 4. Ako správne pospájať zvierky a pripojiť kábel predlžovačky.

krutkujeme kryciu platinčiku z pertinaxu.

Na druhú stranu trojžilového kábla namontujeme takú zástrčku, ktorá má zvierko pre uzemňovací kolík. Aj tu využijeme farebné označenie vodičov na to, aby sme zástrčku správne pripojili.

Skúšačkou obvodov sa presvedčíme, či zapojenie zodpovedá kresbám našho návodu a zá potom pripojíme predlžovačku na siet. Tiež skúšačkou si overíme, či na zvierkach zásuviek pre fazu je napätie. Dôrazne upozorňujeme, že predlžovačku môžeme používať len na nášho návodu.

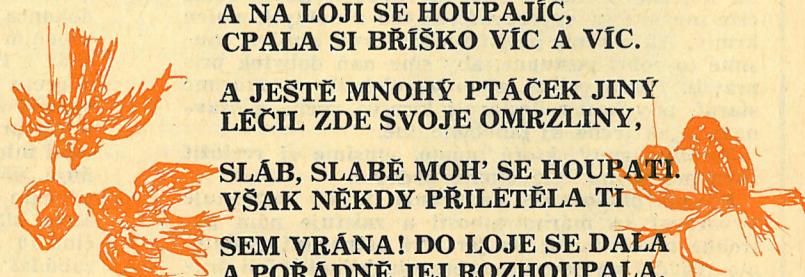
B. LENCAN

A NA LOJI SE HOUPAJÍC,
CPALA SI BŘÍSKO VÍC A VÍC.

A JEŠTĚ MNOHÝ PTÁČEK JINÝ
LÉČIL ZDE SVOJE OMRZLINY,

SLÁB, SLABĚ MOH' SE HOUPATI.
VŠAK NĚKDY PŘILETĚLA TI

SEM VRÁNA! DO LOJE SE DALA
A POŘÁDNĚ JEJ ROZHOUPALA.

KALENDÁR

JANUÁR – LEDEN

1	STVRTOK Nový rok	vých. sl. 7.38 záp. sl. 15.53 vých. m. 10.31 záp. m. 1.05
2	PIATOK Makar	16 PIATOK Vladimír
3	SOBOTA Danuta	17 SOBOTA Anton
4	NEDEĽA Eugén	18 NEDEĽA Margaréta
5	PONDELOK Simon	19 PONDELOK Henrich
6	UTOROK Baltazár	20 UTOROK Sebastián
7	STREDA Julian	21 STREDA Angneša
8	STVRTOK Severín	22 STVRTOK Vincent
9	PIATOK Marcelína	23 PIATOK Rajmund
10	SOBOTA Ján	24 SOBOTA Felicia
11	NEDEĽA Matiňa	25 NEDEĽA Pavol
12	PONDELOK Beňadik	26 PONDELOK Pavla
13	UTOROK Veronika	27 UTOROK Ján
14	STREDA Felix	28 STREDA František
15	STVRTOK Pavol	29 PIATOK Matej
		30 SOBOTA Ján
		31

FEBRUÁR – ÚNOR

1. NEDEĽA Brigita	9. PONDELOK Cyril
2. PONDELOK Mária	10. UTOROK Jacek
3. UTOROK Blažej	11. STREDA Popoločná streda
4. STREDA Ondrej	12. STVRTOK Eulália
5. STVRTOK Agata	13. PIATOK Katarína
6. PIATOK Richard	14. SOBOTA Valentín
7. SOBOTA Dorota	15. NEDEĽA Faustus
8. NEDEĽA Peter	

SNÁR

VERITE SNOM? NIE? ANI MY NEVERIME.
ALE PREDSA KAŽDÝ Z NÁS SA NIEKEDY
POZRIE DO SNÁRA AŽ KED TO POKLADA ŽA
PREDSUDOK NASICH BABIČEK. KONECNE
VED JE TO IBA ZÁBAVA:

Almužna, dávat ju — dobré dni, sú pred tebou — dostať ju — dostaňe dobré miesto v zamestnaní — Balkón vidieť — nemôžeš sa uplatniť v povolaní — stat na ňom — tvoje postavenie je neisté — Cukor je — si obklpený pochlebovacími — kupovať — príjemný život — tísť — mŕš rád svoje remeslo — dostať darom — niekto sa uchádza o tvoju lásku — Dobytok na pasienku — šťastie — chudý — fažké časy — tisť — krásna budúcnosť — hnat — zažíješ radost — veľké stádo — blahobyt — bit ho — daj si pozor aby si nebol nespravidlivý — Havran, vidieť ho — strata — počut kričať — nestastie — lietajúci okolo domu — smrť — vidieť kradnut — budeš mať strach zo smrti — splašiť ho — prideš na stopu podvodu, krádež — Chlieb biely jest — blahobyt a spokojnosť — čierny — bieda a nádza — teply — nemoc — starý — mŕš nepriateľ — krájat — nevera a zrada podriadených — vidieť piect — dobrá domácnosť — niesť — škoda — skazeny vidieť — tvoje štastie je neisté — Jahňa vidieť past sa — spokojnosť, štastná budúcnosť — zablúdené — dobre si zvoliš životného, druhu — zabíti — chrán sa pred dvorením — vidieť ako skáče — budeš mať radosť z detí — Kachle žeravé — vefá úspechov — zohrievať sa pri nich — blahobyt — bez ohňa — bude ti chýbať to najpotrebnejšie — vidieť ako padajú — utripiš škodu — stavať — neprijemnosti — verni pekné vidieť — pohodlný život — horiet od nich — tvoja sebádovera zakolisa — schovávať sa za nimi — žiar, rútosť — kúriť v nich — spokojný domov — Rad a sneh vidieť — rôzne prekážky — poklznúť sa na ňom — sklamanie v láске — chodiť po ňom — tvoja práca sa ti darí — sekat — čaká ta veľký strach — jest — zbytočne sa namáha — v lete vidieť — tvoja námaha vyjde nazmar.

RADY • PORADŇA • RADY • PORADŇA • RADY

PRAVNÍK

ZASADY NOWEGO KODEKSU KARNEGO

Część szczególna kodeksu karnego, obejmująca art. od 122 do 288 składa się z 18 rozdziałów, które grupują poszczególne przestępstwa i których tytuły określają przedmiot ochrony karnej zawartych w nich przepisów. Są to więc wg. kolejności kodeksu przestępstwa przeciwko podstawo-

wym interesom politycznym i gospodarczym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu publicznemu oraz bezpieczeństwu w ruchu lądowym, wodnym i powietrznym, przestępstwa przeciwko wolności, przeciwko obyczajności, przeciwko czci i nietykalności cielesnej, przeciwko rodzinie, opiece i młodzieży, przeciwko wyborom, przeciwko prawu pracownika, przeciwko wolności sumienia i wyznania, przeciwko mieniu, przestępstwa gospodarcze, fałszowanie pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych i urządzeń pomiarowych, przeciwko działalności instytucji państwo-wych i społecznych przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przestępstwa naruszenia tajemnicy państwowowej i służbowej, przeciwko dokumentom i przeciwko porządkowi publicznemu. Dalszą część kodeksu stanowi część wojskowa (art. 289 — 321), która zawiera przepisy dotyczące ogólnych zasad odpowiedzialności żołnierzy w tych przedmiotach w których są one uregulowane odmiennie w stosunku do przepisów obowiązujących ogólnie obywateli, oraz przepisy o

przestępstwach wojskowych.

Pozyczekowe przepisy kodeksu karnego o przestępstwach są ujęte w ten sposób, iż zawierają one część opisową przestępstwa tzw. dyspozycję, której zrealizowanie przez człowieka czyli popełnienie czynu zbrojonego — powoduje wdrożenie sankcji ujętej w drugiej części przepisu.

W następnych odcinkach zajmiemy się podaniem niektórych, najbardziej charakterystycznych typów przestępstw i grożących za nie sankcji.

W. FERFET

PRYSZCZYCA BYDLA

Pryszczyca jest chorobą groźną ze względu na szybkie rozprzestrzenianie się. Przenosi się bardzo łatwo ze zwierząt chorych na zdrowe. Pośrednikiem roznoszenia tej zarazy są ludzie, ptaki a nawet dzikie zwierzęta. Powoduje ona duże straty, nie tylko dla tego, że zwierzęta padają, ale przede wszystkim dla tego, że jest przyczyną znacznego zmniejszenia ich mleczności, chudnięcia i czasami wieloletniej bezplodności. Dlatego też państwo wydaje duże sumy na walkę z tą zarazą. Jest to choroba występująca przeważnie u bydła, a także u owiec, koni i świń. Zakażenie występuje najczęściej

po zjedzeniu zakażonej paszy lub wypiciu zakażonej wody. Zarazek przedstawiający się do przewodu pokarmowego przenika do krwi. Choroba szerzy się również przez stykanie się sztuk chorych ze zdrowymi, na przykład w obozach, na spedach. Zarazki mogą też przenosić ludzie na ubrania i obuwie.

Jednym z przejawów pryszczycy jest spadek mleczności i podwyższenie temperatury ciała. Chorze zwierzę staje się smutne i nie chce jeść, później zaczyna się ślimaczyć i z pyska spływa ciągnąca ślina. Na dziąsłach pojawiają się pęcherze żółtawej barwy, które w krótkim czasie pękają, a w miejscowościach tych powstają owrzodenia. Podobne pęcherze i owrzodenia mogą też powstawać w szparze między ranami i na strzykach. Niektóre na strzykach tworzą się tyle pęcherzy, że gdy się pękną, strzyki wyglądają jakby były obdarowane skórą. Najbardziej niebezpieczne są owrzodenia między racicami, gdyż przez nie dostają się zarazki roztworzone, które tworzą ropę pod rogiem. Ropa ta nierzadko dostaje się do krwi, a wtedy następuje ogólnie zakażenie i śmierć zwierzęcia. Mleko od chorych krów łatwo się warzy, z trudem daje się wyrobić na masło lub ser. Przy stwierdzeniu powyższych objawów należy natychmiast wezwąć lekarza i o ile jest to możliwe — chore zwierzę odizolować. Nie wolno karmić i pojeść wspólnie ze zwierzętami zdrowymi. Chorym zwierzętom należy zapewnić spokój, obfitą ściółkę. Karmi się takie zwierzęta parowanymi ziemniakami, siekanym potrawem, ponieważ ścieśnianie twardego pokarmu

sprawia im ból. Dalsze postępowanie z chorym zwierzęciem wskaże lekarz, on też wyda zarządzenie wyłączenia przed oborem maty, obficie i często zlewanej roztworem lizolu, aby każdy mógł odzaknąć obuwie.

Mleko od chorych sztuk może być użyte do spożycia dla ludzi i karmienia prosiąt oraz cieląt, ale tylko po co najmniej 5 minutowym gotowaniu w celu zabicia zarazków i tylko we własnym gospodarstwie. Wszelkie leki potrzebne do leczenia zwierząt chorych na pryszczydę przydziela bezpłatnie powiatowa rada narodowa.

Po wygaśnięciu choroby należy nawozić wywieźć i zakopować, ściany pomieszczenia odzaknić mlekiem wapiennym, a koryta, drzwi i okna wymyć gorącym roztworem sody żrącej. Odzież używaną przy obsłudze chorych zwierząt najlepiej jest wygotować.

HENRYK MĄCZKA

MORENÝ ZAJAC

Rozpočet pre 4 osoby: 600 g mäsa, 1 lyžica masti, 50 g slaninky, 2 dl kyslej smotany, 1 lyžica hladkej mýky, 1 zarovnaná lyžička cukru, 1/2 lyžičky horčice. Moridlo: 1 l vody, 1-1,5 dl octu, 2 mrkví, 1 petržlen, 1/2 zeleru, 2 bobkové listy, 1 cibula, celé čierne korenie, soľ.

Do uvareného studeného moridla namočíme na 4 — 5 dni dobre umyte mäso zo zveriny. Potom ho aj s moridlom dáme do rúry dusiť. Počas dusenia polievame moridlom, aby bolo šťavnaté. Mäkké mäso vyberieme, šťavu prepasírujeme, pridáme do nej horčicu a cukor. Na masti zapeníme mýku, zalejeme ju stude-

nou smotanou a vymiešame na hladkú kašu (mýka, ktorú primiešame k omáčke, musí zostať biela). Nakoniec pridáme pokrájané mäso a niekoľko kvapiek citrónovej šťavy.

Podávame s makaroními a zavarými brusnicami.

ZAJAČIA PAŠTÉTA

Rozpočet pre viac osôb: Máso zo zajačieho predku, 100 g údené slaniny, 100 g teľacej alebo bravčovej pečene, 1 cibuľa, soľ, 1/2 strúhaného muškátového orecha, mleté čierne korenie, tlčený bobkový list, trošku tlčenej rasce 2 tlčené klinčeky, 7 zrniek tlčených borievok, 1 postrúhaný d'umbier (závor), medzi prsty majoránu, kúsok postrúhané sušenej citrónovej kôry, 2 vajcia, 2 žltky.

Umyté mäso zo zajačieho predku udusíme na slaninke a cibuľke, ku koncu dusenia pridáme pokrájanú pečen. Potom mäso aj s

pečenou zomelieme, pridáme soľ, preosiate kremenný, vajíčka a žltky. Všetko dobre premiešame a dáme do kastróla alebo chlebíckovej formy. Formu vložíme do väčšej nádoby so studenou vodou, prikryjeme ju a dáme na sporák alebo do rúry upariť. (Voda vo väčšom kastróle má sihať do tretiny formy). Keď máme dosť slaninky, môžeme novú kastról alebo formu vyložiť. Vrch paštety pred parením prikryjeme mastným papierom, aby zrazená para z pokrývky na ňu nepadala.

BUCHTY

Rozpočet pre viac osôb: 500 g krupicovej mýky, soľ, 2-3 žltky, 2 lyžice cibule, 20 g droždia, 100 g masla alebo umelého tuku, mlieko.

To. Potom pridáme rozpusztené maslo (nesmie byť horúce), znova vypracujeme a necháme na teplom mieste vykysnúť. Na pomáčenej doske rozvalkáme, ostrôžkou pokrájame na štvorce, ktoré plníme plnkou. Okraj štvorcov spojíme, stlačíme a buchty ukládame na vymästený plech. Každú potrieme vyjíckom a upečieme. Upečené posypeme práškovým cukrom.

Z toho cesta môžeme robiť aj rožky, jež, hrebienky alebo koláčiky.

Tvarohová plinka: Do pretretého tvarohu zamiešame cukor, vanilkový cukor, postrúhaný citrónový kôru, 1-2 žltky a podľa chuti trochu škorice.

Maková plinka: Do zomletého maku pridáme citrónový kôru, vanilkový cukor a v cukrovom sirupe uvaríme.

Buchty môžeme plniť aj rôznymi lekvármi a džemami.

ZIVOT
CZASOPISM
SPOŁECZNO
KULTURALNE

NEUMÍTE SI PORADIT S RŮZNÝMI POTÍŽEMI A ROZČILUJÍCÍMI VÁS ZÁLEŽITOSTMI? NAPISTE NÁM NA ADRESU: REDAKCE „ZIVOT“ WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 37, I. p. ODPOVÍME VÁM A PORADÍME NA STRÁNKÁCH NASEHO CASOPISU A V DOPISECH.

Organ Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Ukaże się około 15 każdego miesiąca. Redaguje Kolegium w składzie: František Bednarek, Cecília Bięgunová, Augustyn Kiewicz (zastępca redaktora naczelnego), Ján Krišák, Lídia Mšalová, Ignác Nižník, Ján Ondica, Wacław Lučinský.

Tłumaczenia i korekta j. czeskiego — Valérie Wojnarowska. Tłumaczenie na j. słowacki — Elżbieta Stojowska. Weryfikacja stylistyczna tekstów słowackich — Eudmila Cholujová. Korekta j. słowackiego — Jan Szternoga. Red. techniczny — Krystyna Tomczyk. Oprac. — Joanna Deresz.

Nadesłanych rękopisów, fotografii i rysunków redakcja nie zwraca. Wydawca: Wydawnictwo „WSPÓŁCZESNE” RSW „PRASA”, Warszawa, ul. Wiejska 12, tel. 28-24-11.

ADRES REDAKCJI: WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 37. TEL.: 21-15-41, 28-22-81.

Prenumeratę na kraj, roczną i kwartalną dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe oraz listonosze. Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na konto PKO nr 1-6-1000-20 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Twarda 28. Wszystkie instytucje państowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wydawnictwa 6 zł, roczną 12 zł. Prenumeratę ze zlecaniem wysyłki za granicę, która jest o 40 proc. droższa od krajowej, wynosi: kwartalna 4,20 zł, półroczna 8,40 zł, roczna 16,80 zł, przyjmuję Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, nr konta PKO 1-6-1000-24, nr tel.: 20-46-88. Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabyc w Punkcji Wysy

JANUAR

FEBRUAR

MAREC

This vertical strip is a portion of a larger abstract painting. It features bold, black, wavy lines that define various shapes. Within these boundaries, there are areas filled with bright orange and white, suggesting a sunburst or radiating light effect. The background is a solid, medium-toned blue. The overall style is minimalist and graphic.

KALENDÁR

1960

1. S NOVÝ ROK	1. N BRIGITA	1. N ANTONÍNA
2. P Makár	2. P Mária	2. P Helena
3. S Danuta	3. U Blažej	3. U Kunegunda
4. N EUGEN	4. S Ondrej	4. S Kazimír
5. P Simon	5. Š Agata	5. Š Fridrich
6. U Baltazar	6. P Dorota	6. P Róza
7. S Lucian	7. S Richard	7. S Tomáš
8. S Severin	8. N PETER	8. N MEDZINÁR. DEN
9. P Marcelina	9. P Cyril	9. P Katarína
10. S Ján	10. U Jacek	10. U Cypríán
11. N MATILDA	11. S Popoločná streda	11. S Konštantín
12. P Beňadik	12. S Eulália	12. S Gregor
13. U Verona	13. P Gregor	13. P Božena
14. S Hilář	14. S Valentín	14. S Matilda
15. S Pavol	15. P Vladimír	15. P Izabela
16. P Vladimír	16. S Anton	17. U Patrik
17. S Anton	17. N FAUSTINA	18. S Eduard
18. N MARGARETA	18. P Julianá	19. S Jozef
19. P Heinrich	19. U Sylvia	20. P Kláudia
20. U Sebastian	20. S Konstancia	21. S Benadik
21. S Agnese	21. S Konrad	22. N BOHUSLAVA
22. S Vincent	22. P Leon	23. P Felix
23. P Rajmund	23. S Eleonóra	24. U Gabriela
24. S Felicia	24. S Felicia	25. S Mária
25. N PAVOL	25. P Damíán	26. S Teodor
26. P Paulia	26. U Matej	27. P Ernest
27. U Ján	27. S Viktor	28. S Sikstus
28. S Radomír	28. S Alexander	29. N VELKONOČNÁ
29. S František	29. P Gabriel	NEDEĽA
30. P Matej	30. S Makar	30. P VELKONOČNÝ
31. S Ján	31. U Balbina	PONDELOK

APRIL

MAY

Nur

СЕРІМБЕК

ОКТЯБРЬ

הוּא לְמִשְׁנָה

WILHELM

1. S Teodor	1. P SVIATOK PRACE	1. P MEDZ. DEŇ DETI	1. S Peter
2. S Vladislav	2. S Žigmund	2. U Marianna	2. S Maria
3. P Pankráč	3. S Klötilda	3. P Anatol	3. P August
4. S Václav	4. S Karol	4. S Teodor	4. U Dom
5. N IRENA	5. P Valéria	5. N KAROLINA	5. S Mária
6. P Vilhelm	6. S Judita	6. P Dominika	6. S Jakub
7. U Ruffin	7. S Ludmila	7. U Cyril a Metód	7. P Dorot
8. S Dionýz	8. P Stanislav	8. S Prokop	8. S Emilia
9. S Mária	9. S ST. SVIAT. CSSR, DEN VITAZSTVIA,	9. S Zenon	9. N ROM
10. P Michal	10. N ANTONÍN	10. P Filip	10. P Boris
11. L S Leon	11. L P František	11. S Oga	11. U Zuzana
12. N JULIUS	12. S U Pankráč	12. P Ján	12. S Klára
13. P Hernenegilda	13. S Serváč	13. S Anton	13. S Diana
14. U Justinia	14. S Bonifác	14. N VALER	14. P Alfr
15. S Bazl	15. P Žofia	15. P Vít	15. P Boris
16. Š Júlia	16. S Ondrej	16. U Alína	16. S Mária
17. P Róbert	17. S Launa	17. P Alex	17. P Jace
18. S Bohuslav	18. S Marek	18. S Kamil	18. U Helia
19. N ADOLF	19. U Peter	19. N VINCENT	19. S Boleslav
20. P Agnieszka	20. S Bazl	20. P Hieronym	20. S Berr
21. U Anzelma	21. S Timotej	21. U Daniel	21. P Joa
22. S Lukáš	22. P Júlia	22. N ALICA	22. S Cezárik
23. Š Juraj	23. P Paulína	22. S ST. SVIATOK PLR	23. N FILIP
24. P Gregor	23. U Vanda	23. S Apolinár	24. P Juraj
25. S Marek	24. S Ján	24. P Kristína	25. U Luiz
26. N MARCELINA	25. S Lucia	25. S Jakub	26. S Mária
27. P Zita	26. U Filip	26. N ANNA	27. Š Jozef
28. U Valéria	27. S Ján	27. P Natália	28. P August
29. S Robert	28. S Ivona	28. U Viktor	29. S SLO
30. S Marian	29. P Magdaléna	29. S Olaf	30. N ROZ
	30. S Ferdinand	30. S Ludmila	
	31. N PETRONELA	31. P Ignáč	31. P Boh

1. U Bronisław	1. N VSENIKOVÁ
2. S Stefan	2. P Teofil
3. S Izabela	3. U Tereza
4. P Rozalla	4. S Karol
5. S Vavrinec	5. S Alžbeta
6. N BEATA	6. P Felix
7. P Regina	7. S Mária
8. U Mária	8. S Brigita
9. S Sergej	9. P Ludovít
10. S Lukáč	10. S Paulína
11. P Prot	11. N ALDONA
12. S Mária	12. P Maximilián
13. N FILIP	13. U Teofil
14. P Bernard	14. S Kališt
15. U Nikodém	15. S Helviga
16. S Edita	16. P Ambrož
17. S František	17. S Margaréta
18. P Irena	18. N LUKÁČ
19. S Konštantia	19. P Peter
20. N EUSTACH	20. U Ján
21. P Matúš	21. S Uršula
22. U Tomáš	22. S Filip
23. S Tekla	23. P Teodor
24. S Teodor	24. S Martin
25. P Aurélia	25. N KRISPÍN
26. S Justína	26. P Lucian
27. N DAMIAN	27. U Ivona
28. P Marek	28. S Simon
29. U Michal	29. S Narcíz
30. S Zofia	30. P Premyslav
31. S Urbán	31. P Andrej
D	
E	
F	
G	
H	
I	
K	
L	
M	
N	
O	
P	
R	
S	
T	
V	
W	
Z	
OV-	